ſpeculatio: qꝛ eccl'ia ſpeculaṫ deū h per fidē ⁊ i celo tandē ꝑ ſpeciem. Memoꝛ ſit omnis ſacrificij tui]id eſt ꝓ te oblati [et holocauſtū tuū pingue fiat].i.deo placitū ⁊ acceptum. Et loquiṫ de deo moꝛe hoīm qb' pinguedīe ꝯdit' cib' magis ſapit ⁊ placet. Nota aūt ꝙ David dicit hec ſm̄ ritū veterꝭ teſtamenti in quo offerebanṫ deo ſacrificia ⁊ holocauſta totaliter ad honoꝛē dei incēſa ⁊c. Nam et ſm̄ Lyrā pſalmū hūc fecit David ad victoꝛiā impetrandū pꝛo exercitu ſuo ꝯtra Abſalon pugnaturo: ipſo David in caſtris remanente.ij.Reg.xviij. Sed ſpūaliter ꝑ illud ſacrificiū veteris legis figurabaṫ ſacrificium chꝛiſti et eius eucbariſtie in eccleſia fiendū.et de hoc dicit eccl'ia oꝛando pꝛo chꝛiſtiano rege ad bellū iuſtum ꝓcedente:vt p̄tactum eſt. Memoꝛ ſit oīs ſacrificij tui.i.ſacramenti eucbariſtie ꝓ te oblati in miſſa.quod dꝛ omne ſacrificium: qꝛ ꝯtinet eminēter ꝟtutē oīm ſacrificioꝝ. Et holocauſtū tuū.i.feruēs deſideriū quo aggrederꝭ moꝛtis ꝑiculum in tali bello.pingue fiat.i.gratum deo ſapoꝛe meritoꝝ. Hec Lyra in expoſitiōe moꝛali tāgit ⁊c. Tribuat tibi ſm̄ coꝛ tuū].i.ſm̄ voluntatem tuam det victoꝛiā [et omne conſilium tuum cōfirmet].ſ.in expugnatōe hoſtiū.qd ſcȝ ꝯſiliū bonū maxime valet in bellis gerendis. Iuxta illud Eccꝰ.ix. Melioꝛ eſt ſapientia ꝙ̄ arma bellica. Letabimur in ſalutari tuo].i.in chꝛiſto ſaluatoꝛe noſtro.ſ.ꝓ data victoꝛia ad quā ſequiṫ leticia. Eſa.ix. Exultāt victoꝛes capta p̄da ⁊c. [et in nomine dei noſtri magnificabimur]q.d.victoꝛiam hanc q̄ exaltamur:noī chꝛiſti attribuimus Impleat dn̄s omnes petitiones tuas].ſ.quas petis tu rex chꝛiane tam de tua ꝓtectōe ꝙ̄ d̄ obtinenda victoꝛia. Et tunc potero dicere: Nunc cognoui].ſ.ꝑ experientiā bn̄ficij diuini: [qm̄ ſaluum fecit dn̄s chꝛiſtū ſuū].i.vnctū regem et exercitū chꝛianoꝝ:ſicut ſaluū fecit ⁊ David bellantem. Item ſpūal'r etiā hec oīa poſſunt applicari de chꝛo dn̄o quē deus exaudiuit in tp̄e paſſionis: ꝓterit eius humanitatē a diabolo:auxiliū fecit. Sacrificiū ⁊ holocauſtum ſuum in cruce acceptauit: ⁊ in eo letata eſt eccleſia catholica: ⁊ ꝑ miracula iam cognouit ꝙ deuicto demone ſaluū fecit reſuſcitando. Exaudiet illū de celo ſc̄tō ſuo:in potētatibus ſalus dextere eius].i.in potentia diuine dextere ſalus eius.qꝛ de' cōfert regib' talē ſalutem ꝓſꝑe victoꝛie ſicut ⁊ David.et maxīe chꝛiſto ieſu potentia dextere dei contulit ꝓſperitatē ſpūalē in victoꝛia ꝯtra demones ⁊ liberatione generꝭ hūani quā opatus eſt patiendo in carne. Hi in curribus et hi in equis]ſupple ꝯfidunt.ſ. aduerſarij noſtri.[nos aut].ſ.chꝛiani [in noīe dei noſtri].ſ.ſperando[inuocabimus] victoꝛiā ꝯſeq̄ in noīe ei' ꝯ̄ oēs aduerſarios.vicȝ mōm:carnē:et diabolū.ſ.q̄ ſpūal'r in currib' pl'imaꝝ rotaꝝ volubiliū.ſ.tentationū multaꝝ ⁊ in eq̄s ſuꝑbie cōfidentes (ſicuti equ' eſt anīal ſuꝑbū) nos impugnant. Ipſi obligati ſunt].i.vincti ⁊ ſuꝑati virtute chꝛi Ieſu ⁊ eius paſſiōis.[et ceciderunt].ſ.coꝛā nobis: [nos aūt ſurreximus].ſ.ꝑualēdo eis [et erecti ſumus].ſ. ad triūphū victoꝛie:auxilio man' dei nos eleuātis ex opp̄ſſione. Vel aliter:ipſi obligati ſunt ad penā et̄nā.ſ.gehēne.qꝛ īpugnt iuſticiā et ceciderūt.ſ.in eā ꝑ moꝛtē dānoſam. Nos aūt ſurreximus.ſ.a pcc̄is ꝑ pniam. Nimiꝝ qꝛ ꝓcedētes ad bellū etiā iuſtum debēt eē vere ꝯtriti ⁊ ꝯfeſſi: vt ſic ꝓ defenſiōe fidei vl' iuſticie audeant bn̄ moꝛi. et ſic erecti ſum'.ſ.ꝑ grām ad celeſtē btitudinē nos ſubleuantē. Sed qꝛ ad hmōi p̄dictā victoꝛiā obtinendū multū facit bona diſpoſitio regꝭ vel ducꝭ belli: Idcirco ſubdit pſ̄.d. Dn̄e ſaluum fac regē].ſ.in ꝑiculis belli.et etiā ſaluū fac ei' exercitū cōſeruādo cui' ſalus redūdat in regē ſicut ⁊ ꝑiculū in ei' detrimentū[et exaudi nos].i.eccleſie chꝛifideles[in die qua inuocauerim' te] hoc eſt in die hmōi belli. Hec ſm̄ Lyrā in expoſitiōe moꝛali.

Pſalmus.xx.

Domine in virtute

tua ⁊c. In hoc pſalmo David ſm̄ Lyrā loquiṫ de magnificētia regni chꝛi que cōſiſtit in chꝛi exaltatiōe ⁊ aduerſarioꝝ eius dep̄ſſiōe: Ideoq̄ȝ nō debet alia expoſitio h reqri:nec de David rege:ne videaṫ talis iudeizare.quia inq̄t etiam ſm̄ antiq̄s hebꝛeos pſalmus iſte eſt de chꝛo intelligendus ad litterā. Dicit ḡ ſic Domine.ſ.de' pater[in virtute tua].i.i potētia maieſtatis tue infinite[letabitur rex]hoc eſt chꝛs qui eſt rex regū: Apocal'.xix.[et ſuꝑ ſalutare tuū].i. ſuꝑ ſaluatione mōi ꝑ eum a te fiēda[exultabit vehemēter] Lyra.i.valde.qꝛ exceſſus vehemētie vel q̇cunq̄ȝ alius exceſſus non habet in chꝛo locū. Et hec ſatis patent in euangelio Luc.iiij. et Matth.xj. In ipſa hoꝛa exultauit Ieſus in ſpūſancto ⁊ dixit: Confiteoꝛ tibi pater dn̄e celi ⁊ terre ⁊c. Deſiderium coꝛdis eius tribuiſti ei].ſ.in coꝛꝑis ſui gl'ificatione ⁊ credentiū vocatiōe: que valde deſiderauit. [et voluntate labioꝝ eius].i.oꝛationib' voluntatem interioꝛē exp̄mētibus[non fraudaſti eū] hoc eſt exaudiſti in omnib' que volebat voluntate deliberata rationis que ſemꝑ erat confoꝛmis diuine volūtati. Qm̄ preueniſti eum in benedictionibus dulcedinis].i.in donis ſpūſſancti et chariſmatib' q̇bus anima chꝛi fuit ab inſtāti cōceptionis repleta:et ſic ꝑuēta. Poſuiſti in capite eius coꝛonā de lapide precioſo].i.regiā dignitatem ſuꝑ omnē creaturā. Vitam petijt a te]hoc eſt vitam gl'ioſe reſurrectionis [et tribuiſti ei longitudinē dieꝝ in ſeculū et in ſeculum ſeculi.] Nam chꝛiſtus reſurgēs ex mortuis iam nō moꝛieṫ in eternū:vt dicit ap'lus Roma.vj.

Magna eſt gloria eius].i.chri [**in ſalutari tuo**].i.in operatione ſalutis humane quã in eo feci-
ſti.qa chrs p paſſionẽ p noſtra ſalute ſusceptã me-
ruit gl'iam maxime exaltationis.Phil.ij.Humili
auit ſemetipm factus obediens vſq3 ad mortẽ cru-
cis:ꝓpter qđ ꝛ de⁹ exaltauit illum:ꝛ dedit illi nomẽ
ſup omne nomẽ ꝛc.[**gloriã ꝛ magnũ decorez imponeſ ſup eũ**]quod impletũ eſt in gl'ioſa re-
ſurrectione ꝛ aſcenſione ad dexteram patris Et hec
gloria in decore maieſtat̃ oib̃ manifeſtabit̃ in iu-
dicio finali.qñ ſedebit chriſt⁹ in ſede maieſtat̃ ſue ꝛ
oẽs angeli eius erũt cũ eo:Matth.xvj.**Qm̃ da-
bis eũ in bñdictionẽ in ſeculũ ſeculi**]qa in
pñti vita oẽs bñdictiones cõferunt̃ in eccl'ia in noie
chri:ſicut de⁹ ꝓmiſerat Abrae Gen.xxij.Benedicẽ-
tur in ſemine tuo:hoc eſt in chro:oẽs gentes Et tã-
dem in iudicio finali benedicet chrs oẽs electos di.
Venite bñdicti patris mei ꝑcipite regnũ qđ dura-
bit in eternũ.**Letificabis eũ in gaudio cum
vultu tuo**]q₂ quanto hũanitas chri p oib̃ creatu
ris coniunctior eſt deitati:tanto clari⁹ videt ei⁹faci-
em ꝛ fruit̃ iocundius.**Qm̃ rex**].ſ.ipſe chrs [**ſpe
rat in dño**].ſ.tpe paſſionis ꝛ ante:certitudinalit̃
expectans reſurrectionem futurã poſt mortẽ Nã lz
iudei negauerint chrm regẽ di.Nõ habem⁹ regẽ ni
ſi ceſarẽ:tñ in paſſione crucis Pilat⁹ poſuit titulum
ſup caput eius:Jeſus nazarenus rex iudeorum.Et
ſic rex moriens ſpem reſurrectiõis in deo patre po-
ſitam habuit.Spes autẽ que eſt virt⁹ theologica q̃
ſcz eſt futurẽ btitudinis expectatio:in chro non fu-
it quo ad aiam:quia ab inſtanti creatõis deũ vidit
in ania vt compꝓhenſor.ſed hec ſpes fuit q̃ntum ad
corpus glorificandũ in reſurrectiõe:vt dictum eſt.
[**et in miſericordia altiſſimi non cõmoue
bitur**]Hoc dr:q₂ hũanitas chri nunq̃ȝ fuit amo-
ta ſeu ſeꝑata a deitate:etiã in triduo mort̃.**Inue-
niatur manus tua**]Hic ꝯſeq̃nter deſcribit ma
gnificẽtiã chri in deꝑſſiõe ſuoꝝ aduerſarioꝝ d.In-
ueniat̃ ma.i.vltrix ptãs tua in iudicio [**oĩbus ini
micis tuis**].ſ.in pctõ ꝯcedẽtib̃ [**dextera tua**]
ſcz forti⁹ puniẽs.q₂ dextera fortior eſt i agẽdo q̃ȝ ſini
ſtra:vt dr pħus [**inueniat oẽs qui te oderũt**]
ſcz iudeos blaſphemãtes ꝛ ꝑſeq̃ntes ex odio:ꝛ hu-
iuſmodi ĩfideles grauius puniẽdo **Pones eos
vt clibanũ ignis**]hoc eſt inuolues eos igne ge-
henne q̃ intus.ſ.in ania:ꝛ extra.ſ.in corꝑe eos cruci
abit:ſicut clibanũ:ardens intus ꝛ extra igne total'r
exurit̃.Et hoc [**in tpe vultus tui**].i.qñ vult⁹ tu-
us glorioſus mãifeſte videbit̃ in iudicio ab oib̃ re-
ſurgentib̃ in corꝑe ꝛ ania Tunc eñ [**dominus**]
ſcz chrs [**in ira ſua conturbabit eos**].ſ.ꝓferẽ-
do ſniam dãnatiõis:[**et deuorabit eos ignis**]
ſcz gehenne non cõſumendo:ſed eternal'r affligẽdo
in corꝑe ꝛ ania.**Fructũ eoꝝ de terra perdes**]
id eſt bona tꝑalia quib̃ fruebant̃ in terra:ab eis au
feres [**et ſemen eoꝝ**].i.filios imitatores ſcelerũ
eoꝝ [**a filijs hominũ**].i.a ſanctoꝝ ſocietate ſeꝑa
bis.**Qm̃ declinauerunt in te**].i.ꝯtra te [**ma
la**].ſ.ꝑpetrare.Et notanter dicit:declinauerũt.qa
ſicut declinatio tendit ad caſum:ſic ipi ruerunt de
pctõ in pctm̃ [**cogitauerũt conſilia que non
potuerũt ſtabilire**]hoc dr:quia repente tollent̃
de felicitate tꝑali in qua cogitabãt diu viuere ꝛ plu
rimas diuitias adq̃rere:ꝛ plura hmõi tractabãt cõ
ſilia.[**Qm̃ pones eos dorſum**].ſ.te ab ipſis auertẽ
do:et ipſos a te ad eternam gehennã fugando ſiue
deijciendo.ſ.qñ chrs dicet eis:Diſcedite a me male
dicti in ignem eternũ Matth.xxv.[**in reliquijs tu
is ꝑparabis vultũ eoꝝ**]Hoc varie a doctorib̃ ex-
ponit̃.ſed duos tm̃mõ ſenſus p̃cipuos accipiam⁹.
Quoꝝ vnus eſt ſm Lyrã ſic:In reliquijs tuis.i.in
demonib̃ qui ſunt a te totaliter relicti tanq̃ȝ obſti-
nati ꝛ irreuerſibiles ad bonũ In his p̃parab vultũ
eoꝝ ꝯuertẽdo eos ꝛ mittẽdo ad ſocietatẽ illoꝝ Et h
pȝ Matt.xxv.vbi cum dicit:Diſcedite a me in ignẽ
eternũ:ſtatim ſubdit:qui paratus eſt diabolo et an
gelis eius.Alius ſenſus eſt:de reliquijs paſſionis
chriſti.ſcz cruce:corona:clauis:ꝛ huiuſmodi.q̃ vt
dicit Chryſoſt.apparebũt in iudicio ad confuſionẽ
reproboꝝ.Et ſic dicit:in reliquijs tuis id ẽ tue paſ-
ſionis:preparabis vultum eoꝝ ad confundendũ il
los.Nam rubor confuſionis ꝛ erubeſcẽtie maxime
relucet in vultu hois ꝛc.Tandem in fine pſalmi
huius cõcludit dicens [**Exaltare dñe**]ſcz ieſu chri-
ſte [**in virtute tua**]id eſt in poteſtate tua diuina q̃
in finali iudicio omnes mortuos homies reſuſcita
bis.ꝛ ex hoc [**cãtabimus ꝛ pſallemus**(omnes)**vir-
tutes tuas**]hoc eſt nos electi ad gloriam reſuſcita-
ti:continue in patria cantabim⁹ duplici voce.ſcz in
anima ꝛ corpore laudando:et pſallemus confiten-
do virtutes tuas.id eſt poteſtates maieſtat̃ tue di
uine:ſm illud Ps.Beati qui habitant in domo
tua dñe:in ſecula ſeculorum laudabũt ꝛc.Sed cũ
iſte pſalm⁹ loquatur de chriſto:quare eccleſia ipm
canit de ſanctis tam martyribus q̃ȝ cõfeſſoribus:
Reſpondet̃:quia quilibet ſanctus vt lapis precio-
ſus corone glorie chriſti imponit̃.Hanc rationem
tradit Honorius.Alia ratio:quia ſancti ſunt mẽ-
bra chriſti qui eſt caput omniũ.et ideo ꝓpter cõiun-
ctiõem ad ipſum caput plurima in hoc pſalmo po
ſita conueniunt applicari de eis.videlicȝ deſiderio-
rũ exauditio:coronatio glorie celeſtis:benedictioq̃ȝ
gratie ꝛ huiuſmodi.ꝛ q₂ magnificentia glorie chri
ſti ꝛ deiectio aduerſarioꝝ eius redundat in leticias
ſanctorum ſuoꝝ.

Pſalmus.xxi.

DEus deus meus
ꝛc.In hoc pſalmo Dauid lr̃aliter loqui
tur de chriſti paſſiõe ꝛ reſurrectiõe:vt pa
tet ex verbo chriſti qui huius pſalmi p̃ncipiũ in ꝓ
pria ꝑſona exclamauit in cruce di.Deus me⁹ deus

meus vt q̇d dereliq̄ſti me. Matth.xxvij. Et etiā q̄ꝛ
euāgeliſte.ſ. Matthe⁹ vbi ſ̄. Et Joā.xix.ac Paul⁹
Heb.ij.inſtructi ſpū̄ſctō allegāt dicta hui⁹ pſalmi
in chr̄o īplcta. Proinde alia expoſitio myſtica non
eſt inq̄renda d̄ iſto pſalmo.ſed tm̄mō hoc notem⁹
pro inſtructiōe q̇d intendit pſalm⁹ iſte: exēplo chr̄i
nos ad patientiam inuitare. Et ḡ Dauid p̄uidens
chr̄i paſſionē ꝛ tandē reſurrectōnem: in pſona chr̄i
d̄r ſic **Deus deus me⁹ reſpice ī me q̄re me
dereliq̄ſti** vox eſt chr̄i in cruce qn̄ ait: Eli Eli la-
ma eſebthani. Sic em̄ iſte pſalm⁹ incipit in hebreo
vt ait Lyra. ꝛ interp̄taī: de⁹ meus de⁹ me⁹ vt q̇d de-
reli. me: vt hr̄ Mat.xxvij. ꝛ ſenſus ē. De⁹ me⁹: eo ꝙ
me.ſ. hū̄anitatē chr̄i creaſti. Nā hec d̄r chr̄s ſm hū̄a
nitatē. ꝛ de⁹ me⁹: idē repetiī p figurā epinome vl' ad
ſignificandū ꝙ de⁹ me⁹ inq̄t: q̄ꝛ me inſup tibi vniē-
do aſſū̄pſiſti. Sequiī ibidē in p̄ſ. Reſpice in me.ſ.
poſitū in afflictiōe cruc̄. Hoc dictū vt teſtaī Lyra
nō hr̄ in hebreo: nec in trāſlatōe Hiero. ſed fuit ad-
ditū a.lxx. interp̄tib⁹. Un̄ nec ī euāgelio Mat. vbi
ſ̄. h̄ addiī. Sed q̄re h̄ additū eſt q̇a nō hr̄ ī hebreo
ſm Honoriū in hoc Rabanū ſequentē. Sciēdum
inq̄t eſt ꝙ ſacra ſcriptura duos hꝫ ītellect⁹. Unū hi
ſtoriacū q̇ ad exteriorē hoīem. Alter̄ allegoricum q̇
ad interiorē ptinet. Prophete veter̄ teſtamēti ſcri
ptores hiſtoriacū ſenſum trāſtulerūt. Septuagin
ta aūt q̇ ꝛ ip̄i p̄phe: allegoricū ſenſum trāſtulerūt. ideo
etiā nō vſuali more loquunī: q̄ꝛ nō carni ſed ſpū̄i lo
quunī. Nos itaqꝫ ſeq̄ndo nr̄a cōis trāſlatio interpo
ſuit: reſpice in me. Seq̄ī: q̄re me dereliq̄ſti. p h̄ non
eſt intelligendū ꝙ deitas a chr̄i aīa vel carne fuerit
ſeparata. q̇a vt d̄r Damaſce. Qd̄ ſemel aſſū̄pſit deus
nunq̄ꝫ dimiſit. ſed ad hunc ſenſū d̄r Quare me de-
reliq̄ſti. vicꝫ in manib⁹ pſeq̄ntiū iudeoꝝ: tradendo
eoꝝ volū̄tati. et ad h̄ ip̄emet r̄ndet d. **Lōge a ſalu
te mea verba delictoꝝ meoꝝ** q.d. Idcirco
me ſic dereliq̄ſti q̄ꝛ lōge a ſalute mea.ſ. corpali faci
unt eſſe me ip̄a v̄ba delictoꝝ meoꝝ. vicꝫ p̄pl'oꝝ qui
ſūt mei vl' mēbra mea. hoc ē: v̄ba delictoꝝ ſiue pec-
catoꝝ expiādoꝝ clamātia ad te: fecerunt ꝙ ego ſim
lōge a ſalute corpali vt nō p̄ſeruer a paſſiōe ꝛ morte
ſed patiendo ſatiſfaciā: ꝛ ſic expurgē delicta meorū
p̄pl'oꝝ. Et ſic cū d̄r: verba delictoꝝ meoꝝ: nō eſt de-
terminatio cū determiabili. quia ſic ſenſus eſſet ꝙ
chr̄s habuerit aliq̄ delicta: q̇d eſt falſum. ſed ibi ē re
gens cū recto. q̄ꝛ ly meoꝝ regiī a ly delictorū: vt ſit
ſenſus p̄dict⁹: vicꝫ v̄ba delictoꝝ q̄ cōmiſerūt mei.
Sed q̄re chr̄s tali modo loquiī: Rn̄r ſm Lyrā ꝙ
iō: q̄ꝛ illa delicta hoīm fecit q̇dāmō q̄ſi ſua dicanī:
inq̄ntū ip̄e ſuſtinuit p eis penā. De h̄ etiam vide.j.
p̄ſ.lxviij. v̄. Deus tu ſcis inſipi.m. ꝛ delicta mea ꝛc̄.
Sequiī **Deus me⁹ clamabo p diē** h̄ fec̄ chr̄s
qn̄ clamauit in cruce d. Eli Eli lama eſebthani **Et
nō exaud̄.** vicꝫ vt a dolore ꝛ morte p̄ſuares. Et
h̄ ideo: q̄ꝛ chr̄s nolebat p̄ſeruari volū̄tate delibera-
tiua. ſed iſte clamor erat ex rōne afflictōis ꝛ motuū
ſenſitiue pt̄ ad oñdēdū in chr̄o v̄itatē hū̄ane natu-
re: de cui⁹ integritate eſt ps ſenſitiua q̄ ſm ſe cupie
bat p̄ſuari. Sequiī **ꝛ nocte** ſupple clama bo q̄ꝛ
nocte p̄cedēte orauit ad prē: vt ſi poſſibile ē trāſeat
calix ꝛc̄. **ꝛ nō ad inſipiētiā mihi** ſupple repu
tab: ꝙ vicꝫ ſic oro ꝛ clamo cū ſciuerim te non exau
dire: ꝛ q̄ſi neſciuiſſeꝫ q̇d aut quō peterē. Et ſic loq̄n
do min⁹ d̄r ꝛ pl⁹ ſcat p figurā litote. q.d. imo h̄ eſt
ad ſapientiā meā maximā: tū q̄ꝛ ſic orādo oſtēdi in
me veritatē hū̄ane nature ꝛ horrorē paſſiōis ꝛ mor
tis in pte ſenſitiua. Tū etiā q̄ꝛ in orādo cōformaui
volū̄tatē deliberatiuā volū̄tati diuine. Addēs. Ue
rūtamē nō mea. i. nō ſenſual' ptis ſꝫ tua fiat volun-
tas ꝛc̄. Deniqꝫ vt nō exaudires fuit ad ſapiētiā ma
ximā: q̄ꝛ iſto mō liberari hoīeꝫ p paſſionē meā fuit
ſūme ꝯueniēs: vt ſic hō penā ſolueret q̇ debebat: et
deus redimeret q̇ poterat. **Tu aūt in ſctō habi
tas: laus iſrael** h̄ eſt. Tu deus q̇ es laus p̄pl'i fi
delis iſraelitici q̇ deū vidēt p fidem veram quā ha-
buit iſrael de chr̄o. Tu inq̄ꝫ habitas in ſctō: hoc eſt
in me q̇ ſum ſctūs ſanctoꝝ manes per vnionem in-
ſeparabiliter ꝛ p ꝯn̄s oīa ſancte facis in me ꝛ ordi-
nate: licet aliqn̄ ignorantib⁹ aliter videatur. **In te
ſperauerūt patres noſtri ſperauerunt: et
liberaſti eos** .ſ. ex ſeruitute egypti ꝛ ex captiui-
tate Babylonica: q̄ liberatiōes fuerūt quedā figu-
re hui⁹ liberationis p mortē meā faciende. **Ad te
clamauerūt ꝛ ſalui facti ſūt: in te ſperaue
rūt ꝛ nō ſunt cōfuſi** .ſ. a ſpe ſua. **Ego auteꝫ
ſum vermis** .i. vilis ꝛ abominabilis reputatus
in conſpectu iudeoꝝ: vn̄ expuebāt in faciē eius tan
q̄ꝫ in cōtēptibilē. Sed q̄re chr̄s aſſilat ſe v̄mi. Rn̄r
ſm Honorium: q̄ꝛ ſicut vermis de carne humana
naſciī ſine concubitu: ſic chr̄s de virgine eſt natus:
ꝛ ſicut vermis occidiī ſine reputatione ꝛ ꝯtēptibi-
liter: ita chr̄s ſine extimatione a iudeis contēptibi-
liter eſt occiſus. Ideo dicit. Ego autē ſum vermis
ꝛ nō homo .i. reputatus q̄ſi nō vtens rōne: ſed
magis demonis agitatione inſanire. Un̄ Joā.vij.
dixerunt iudei de eo. Inſanit: q̇s pōt eū audire. Et
ca.viij. Demoniūꝫ habes: ꝛ hmōi **opprobrium
hoīm** .ſ. iudeoꝝ ꝛ eoꝝ ſacerdotū ac phariſeoruꝫ
q̇ eū opprobrioſe maledicebāt. Nam dixerunt ceco
nato in conuiciando chriſto. Tu diſcipulus illius
ſis ꝛc̄. ꝛ eū ſamaritanum vocabāt ꝛc̄. **ꝛ abiectio
plebis** q̄ꝛ Barrabā petētes chr̄m abiecerūt ꝛ in
ter latrones ſuſpenderūt in cruce. **Oēs viden
tes me deriſerūt me** .ſ. poſitū in cruce taꝫ ma-
iores q̄ꝫ cōmunes p̄pl'i blaſphemātes. Mat.xxvij.
locuti ſūt labijs ꝛ mouerūt caput .ſ. ſub-
ſamnādo tanq̄ꝫ falſum p̄phetā: ꝛ falſo ſe dicentē re
gem p̄pter q̇d ſpinea corona ipſum coronauerunt.
Sed q̇d locuti ſint labijs: ſubdit. **Sperauit in
dn̄o eripiat euꝫ: ſaluū faciat qm̄ vult euꝫ** † euꝫ
hec dixiſſe patꝫ Matt.xxvij. **Qm̄ tu es qui ex-
traxiſti me de vētre** .i. ſup naturā naſci me fe-
ciſti d̄ virginali vtero clauſo **ſpes mea ab vbe
rib⁹ matris mee** q̄ꝛ ſicut p̄cedēti pſal. dictū eſt:

In chr̄o erat ſpes inq̄ʒtum in eo erat certa expectatio future glīe q̄ ad corpꝰ. in te ꝓiectus ſuʒ ex vtero .i. tibi deo in ſuppoſito verbi vnitus a ꝓncipio ↄceptionis in vtero. vñ alia lr̄a hʒ in te ↄfirmatus ſum ⁊c̄. De vētre matris mee .i. ab inſtāti ↄceptiōis mee in vētre matris mee. deꝰ meus es tu ꝑ vnionē ⁊ aptā viſionē tuā in aīa. ne diſceſſeris a me ſubtrahēdo auxiliū tuū vl' in morte ſeparādo a me. Qm̄ tribulatio ꝓxima eſt .i. acerbitas maxima paſſiōis mee. qm̄ nō eſt .ſ. alius q̄ adiuuet. Hec petitio ⁊ cōſimiles erant rōnis ꝓ ꝑte ſenſitiua loq̄ntis ⁊ nō ꝓ ſe vt ſ̄ dictū eſt. Circūdederūt me vituli multi: tauri pingues obſederūt me. vituli ꝓpter inſolenciaʒ et carnis petulantiā vocanᷓ illi miniſtri ⁊ milites q̄ cū gladijs ⁊ fuſtibꝫ circūdederūt cōprehēdētes Jeſuʒ. Tauri pingues ipſi ꝓncipes ſacerdotū: ⁊ Pilatus cū ſuis amicis: q̄ dicunᷓ pingues ꝓpterea: qꝛ impinguati erāt diuitijs: ⁊ tauri cornuti ꝑ potentiā: q̄ obſederūt ſcʒ armis chr̄m cū diſcipulis in horto poſitum: ⁊ tandē in ſepulcro iacentē cuſtodiētes ne fugareᷓ. Aperuerūt ſuꝑ me os ſuū deſiderantes deuorare ſicut leo rapiēs ⁊ rugiēs .ſ. ex crudelitatis magnitudine q̄ rapuerūt chr̄m ad iudiciū Pilati trahentes: ⁊ rugiebāt clamanᷓ. Crucifige crucifige eum. Sicut aqua effuſus ſum hoc eſt: ſanguis meus ita viliter ⁊ abūdanter effuſus eſt ſicut aqua ſine extimatione precioſitatis effundiᷓ. ⁊ diſperſa ſunt oīa oſſa mea qꝛ deſtituta vigore ⁊ a iuncturis diſtracta ⁊ q̄ſi diſſoluta. Per hec etiā ſignificanᷓ apl'i in quibꝫ ↄſiſtit eccl'ie robur ſicuti ⁊ corpis robur ↄſiſtit in oſſibꝫ: qꝛ relicto chr̄o oēs apl'i diſꝑſi ſūt. Factū eſt cor meuʒ tanq̄ʒ cera liqueſcēs .i. reſoluta: horrore vicʒ ⁊ pauore ac merore īminentis paſſionis. Hoc fuit qñ cepit pauere adeo vt ſanguineʒ ſudaret. Et addit in medio ventris mei .i. in ꝑte ſenſitiua. Aruit tanq̄ʒ teſta virtus mea qꝛ humor exiſtēs in corpore chr̄i fuit total'r exhauſtus per extractionē ſanguinis in ſudore ſanguineo et in flagellatione ac ſpinee corone impreſſione: atq̄ʒ manuuʒ ⁊ pedum confixione ⁊ lateris apertione: ⁊ ſic corpꝰ chriſti tanq̄ʒ teſta arida arefactū eſt ⁊c̄. ⁊ lingua mea adheſit faucibus meis ſcʒ pre defectu humoris ⁊ ſiti. Unde ⁊ in cruce clamauit chriſtus Sitio. vel hoc dicit quia accuſantibus iudeis coram Pilato nihil reſpondit: ita vt miraretur preſes: cum poſſet rationabiliter reſpōdere. ⁊ in puluerē mortis deduxiſti me hoc eſt ad mortem ꝑ quā corpa rediguntur in puluerē: tñ corpus chriſti ab hoc fuit ꝓ̄ſeruatum ꝑ ſue reſurrectionis accelerationē. Qm̄ circundederūt me canes multi ſuꝑ̄ dixit ꝙ circūdederūt eum vituli multi: per hos ſignificans gentiles milites vt patuit ibidē. ac miſtros ſacerdotū iudeoꝝ. Dixit etiā tauros deſignando principes. Sed hic canes vocat iudeos ⁊ eorum phariſeos ac ſcribas qui ſicut canes inuidi et rabidi chr̄m circūdederūt in furore ⁊ ex inuidia canina ꝑſeq̄ndo. conſiliū malignantiū obſedit me hoc dr̄ de ſenioribꝫ ⁊ magiſtratibꝫ vl' iudicibꝫ ⁊ maioribꝫ iudeoꝝ. Nam ſcribit Matt. xxvij. Mane facto conſiliū inierūt oēs ꝓncipes ſacerdotū ⁊ ſeniores ꝓpl'i aduerſus ieſum vt eum morti traderent. Foderūt manus meas ⁊ pedes meos .ſ. clauis groſſis ꝑforando ⁊ cruci affigēdo. Et lʒ hoc fecerint milites ꝓ̄ſidis q̄ erāt gētiles: tñ hoc ipſi fecerūt ad importunā ꝑcē iudeoꝝ ⁊ impetrationē apud ꝓ̄ſidem. et dinumerauerūt oīa oſſa mea .i. ita crudeliter extēderunt me in cruce vt dinūerari poſſent oīa oſſa mea. Ad cuius intellectū ſm̄ Lyrā ſciēduʒ eſt ꝙ qñ aliquis affigebaᷓ cruci: ꝓ̄us accipiebaᷓ menſura corpis ſui a manu in manū ſm̄ latitudinē. ⁊ etiam a ſpatulis vſq̄ʒ ad pedes ſm̄ longitudinē: vt ſic ſm̄ eius quantitatem mēſure in ligno crucis fierent foramina ꝑ que claui facilius poſſent tranſire. et ſic factū fuit de chriſto. Qñ aūt vna manus chr̄i fuit ꝑforata ⁊ affixa: humores cucurrerunt ad locum illū: quia naturaliter currūt ad locum leſum. et ſic nerui fuerunt retracti ad illā partē. Ideoq̄ʒ ad hoc vt alia manꝰ reduceretᷓ ad locum foraminis in ligno facti. oportuit eam violenter trahi cum chordis ligando. Et idem intelligendum eſt etiā de pedibꝫ ꝓpter leſionē factam in ꝑtibꝫ ſuꝑioribꝫ: ꝓpter quod ex tali violenta corpis chriſti extenſione appebant oſſiū iuncture in chr̄i corpe nudo crucifixo. et ſic poterāt oſſa eiꝰ dinumerari. Ipſi vo conſiderauerūt me ⁊ inſpexerūt extimātes me puꝝ hoiem: eoꝙ videbant me talia paſſum. diuiſerūt ſibi veſtimenta mea patet Joā. xix. ſcʒ faciendo q̄ttuor ꝑtes: vnicuiq̄ʒ militi parteʒ vnā. et ſuper veſtem meā .i. ſuꝑ tunicā inconſutilem miſerūt ſortē patet ibidē. Tandē pſalmiſta deſcribit chr̄i reſurrectionē d. Tu aūt dñe ne elongaueris auxiliū tuum a me qđ factum eſt accelerādo eius reſuſcitatiōem glīoſaʒ die tertia. ad defenſionē meā conſpice .ſ. preſeruando corpus meū ⁊ ſanguinem a putrefactiōe: et animā meā ne poſſit diutiꝰ detineri i limbo. Erue a framea deus animā meā .i. a morte violēta que gladio ſiue framea ſolet inferri. quod impletum eſt in chriſto ꝑ hoc ꝙ lʒ paſſiones hmōi cruciatuū deducerent hoiem puꝝ vſq̄ʒ ad ſeꝑatiōem aīe a corpore: tñ non ſic fuit: ſed ꝓpria volūtate qñ ſibi placuit animā emiſit: ſicut dixerat Joan. x. Ego pono animā meā a meipſo. i. ꝓpria voluntate: ⁊ nemo tollit a me. Quod etiā fuit oſtenſum in ſigno ꝑ magnitudinem clamoris chr̄i in morte q̄ non potuit eē in homine ſic ꝓpinquo morti naturaliter. ꝓpter qđ Centurio videns ꝙ ſic clamans expiraſſet: ait. Uere filius dei erat iſte: Mar. xv. Sic ergo eruta eſt anima chriſti a violentatione mortis. Sequiᷓ. et de manu canis .i. de ꝑtāte inferni q̄ ſicut canis auide delectaᷓ deuorare. vnicam meā .i. aīaʒ vnicam in me exiſtentem. Uel de manu canis: id

ē diaboli: vnicam meā ſcꝫ eccl'iam quā vnicē diligo
eruc per meū ſanguinē redimēdo. Salua me ex
ore leōis⌋.i. iudaici ppl'i leonina crudelitate qua
vult me ⁊ meā fideꝫ total'r deuorare ꝑdendo de ſub
celo⌊et a cornibꝫ vnicorniū hūilitatē meā⌋
Unicornes vno robuſtiſſimo cornu armāt. ⁊ ſic ſi/
gnificāt ſupbos pncipes mūdi ſingl'ari potētia ere
ctos. ab his chr̄s petit ſaluari.i. pſeruari hūilitateꝫ
ſuā.i. hūilitat' ſue i incarnatione ⁊ paſſiōe ac morte
fidē: ne poſſint extinguere ꝑ mūdū. et ſic impletū ē:
qꝛ nec etiā imꝑatores ſingulares romanoꝝ potue/
runt fidem cū pluries attentaſſent extinguere. Se
quit. Narrabo nomen tuū fratribꝫ meis⌋
id eſt apl'is ⁊ diſcipulis manifeſtando reſurrectōeꝫ
ſuam ⁊ ꝑ cōſequens ꝟtutē dei ac nomē patr' ſui. q̄d
luce clariꝰ in euangelio narrauit: cum ſe filiū dei pa
tris p̄dicauit⌊in medio eccleſie⌋.ſ. cōgregande
ꝑ apl'os⌊laudabo te⌋.ſ. deū patrē ⁊ gl'iam nois
tui faciendo laudari ꝑ credentes in me. ꝓ redēptiōe
hoīm facta ꝑ meā paſſionē ⁊ mortē ex tua volūtate
Ad q̄d inuitat omnes d. Qui timetis dn̄m⌋.ſ.
timore filiali⌊laudate eum vniuerſum ſemē
iacob⌋.i. vniuerſi imitatores fidei Jacob ⁊ operū
⌊glorificate eum⌋.ſ. publice p̄dicādo fidem. qꝛ
gloria eſt honor exhibitus alicui coram multitudi/
ne: vt d̄r Cōmētator ſuꝑ.j. Eth. Unde gloria d̄r q̄ſi
claria: c mutata i g. Timeat eū omne ſemen
iſrael⌋.i. ſpūales filij iſrael. hoc eſt chriſtiani fidē ⁊
opera iſrael imitantes. Nam vt ait Ambro. Cuius
quiſqꝫ oꝑa facit: eius ⁊ filius d̄r ⁊c.⌊qm̄ nō ſpre/
uit neqꝫ deſpexit⌋imo exaudiuit ⁊ ipleuit⌊de/
precationem pauperis⌋.i. chriſti qui in pau/
ꝑtate fuit natus: cōuerſatus ⁊ mortuus: q̄ vt predi/
ctum eſt orauit depcando ꝓ ſua reſuſcitatiōe ad fi/
delium ſalutem. et exauditꝰ eſt. ideo ſubdit: Nec
auertit faciem ſuam a me⌋.ſ. chr̄o⌊et cum
clamarē ad eum exaudiuit me⌋.ſ. in ꝑficien/
do oꝑe redēptiōis ꝑ meā paſſionē ⁊ reſurrectōeꝫ ⁊c.
Nam lꝫ chr̄s in oratione pro parte ſenſitiua de pſer
uando a paſſione ⁊ morte non fuerit exauditus: eo
ꝙ deliberata voluntate nō nolebat: vt ſ̄. dictuꝫ eſt:
Tn̄ in omni orōne ſua q̄ pceſſit ex deliberatiua ſua
voluntate fuit exauditus. Tādeꝫ chr̄s loquit' patri
d. Apud te laus mea in eccleſia magna⌋ h̄
eſt: o pater tecū in identitate deitatis laudabor i to/
ta latitudine eccleſie catholice. Et ad huiꝰ laudis ꝑ/
fectionem⌊vota mea reddam in conſpectu
timentiū eum⌋ hoc ē: ſacrificia corꝑis ⁊ ſangui/
nis mei volūtarie a me oblata in cruce: q̄ inſtitui in
euchariſtia fieri ac voui dicens: Amen dico vobis
amodo non bibā de genimine vit' huius donec bi/
bam illud nouū in regno dei: vt patet in euangelio
Hec vota mea reddā.i. reddi faciā ꝑ miniſteria ſa/
cerdotū offerendo euchariſtiam in miſſis. vbi chri
ſtus ſacerdos ſummꝰ in virtute deitatis ſue efficit
hanc conſecratiōem corꝑis ⁊ ſanguinis ſui. Ideoqꝫ
pncipal'r ipſe reddit hoc ſacrificium deo. Sacer/
dos aūt eſt tm̄modo miniſter ꝓferens verba conſe
crationis in nomine chriſti. Et addit: In cōſpectu
timentiū eum. id eſt fidelium coram q̄bꝫ in eccleſia
conficitur hoc ſacramentū. Edent pauperes⌋
id eſt vere humiles ⁊ ſuam pauꝑtatem recognoſcē/
tes: id eſt ſua peccata per contritionē ⁊ confeſſiōem.
quia tales ſunt digni ad edendū hoc ſacramentum
⌊et ſaturabuntur⌋.ſ. in ſpiritu refectione ſpiri/
tuali ad vitam aīe ſufficienter.⌊et laudabunt
dominū qui requirunt eum⌋ quia cum diui/
nis laudibꝫ ⁊ gratiarūactionibꝫ debet accipi hoc ſa
cramentū ⁊ cum intentione querendi gratiam dei.
⌊viuent corda eoꝝ in ſeculum ſeculi⌋ q̄a vi/
uificat animas eorum ſpiritualiter et eternaliter.
Joan. vj. Siq̄s mādūcauerit ex hoc pane viuet in
eternum. Reminiſcentur⌋ verbū eſt Dauid p̄/
uidentis conuerſionē omniū gentiū ad fidem ante
finem mūdi. Dicit ergo: Reminiſcent'.ſ. gentes per
p̄dicationem doctoꝝ: de beneficijs a deo collatis ꝑ
paſſionem chriſti cuius euchariſtia eſt memoriale
ſacramentū⌊et conuertētur ad dominum⌋
ſcꝫ Jeſum⌊vniuerſi fines terre⌋ Et adora/
bunt in conſpectu eius⌋ id eſt chriſti in hoc ſa
cramento contenti⌊vniuerſe familie gentiū⌋
Juxta illud Dan̄. vij. Omnis populus: tribꝫ et lin/
gue ſeruient ei. Qm̄ domini eſt regnum⌋ ſcꝫ
omne general'r⌊et ipſe⌋.ſ. chriſtus qui eſt ideꝫ cū
patre deus⌊dominabitur gentiū⌋ ſcꝫ omniuꝫ.
Manducauerunt⌋.ſ. hoc ſacramentū. Loquit'
de futuro ꝑ modū p̄teriti: ꝓpter certitudinem ꝓphe/
tie⌊et adorauerunt⌋ quia nullus debet mandu
care niſi adoret ipm̄⌊oēs pingues terre⌋.i. im/
pinguati diuitijs ⁊ honoribꝫ: cuiuſmodi ſunt pnci/
pes chriſtiani: qui deuote manducant corpus chr̄i
cōmunicando⌊in conſpectu eius cadent⌋ ſcꝫ
ex reuerentia latrie ſe pſternēdo. Unde d̄r in hebreo
⁊ in trāſla. Hiero. iuxta hebreum: Et curuabūt ge
nu: quod ꝓprie eſt adorationis latrie ſignum. Se/
quit'⌊oēs qui deſcendunt in terram⌋.i. oēs
mortales hoīes: qui vicꝫ per mortē deſcendūt in
terram. quia in terre ſepulturā ⁊ in terre puluerem
reuertent' ſm corpꝰ. Et anima mea illi viuet⌋
Hoc ſm Lyram Dauid dicit: quia habuit fidē chri
ſti venturi. et ſic ad honorē eiꝰ vicꝫ chriſtiania eius
viuebat in gratia dei⌊et ſemen meū⌋ vicꝫ ſpūale
hoc eſt imitatores mei in fide iſta ⁊ opibꝫ⌊ſeruiet
ipſi⌋ ſcꝫ chr̄o. Et annunciabitur dn̄o gene/
ratio ventura⌋ id eſt p̄dicatione diſcipuloꝝ con
uertetur ad dn̄m regeneratio chriſtiani populi que
pro tꝑe Dauid erat ventura ⁊ ꝑ orbem diuulgāda.
⌊⁊ annunciabūt celi iuſticiam eius⌋ Celi di
cuntur ſancti chriſti qui habent celeſtem conuerſa
tionem: Phil'. iij. Et iſti annūciant iuſticiā chriſti:
hoc eſt euangelicam legem que docet ꝑfectam iuſti
ciam⌊populo qui naſcetur⌋.i. populo chriſti/
ano ex ſpirituſancto naſcituro. iuxta illud Joan. j.
Qui non ex ſanguinibus neqꝫ ex voluntate carnis

ſed ex deo nati ſunt ⌊quem fecit dñs⌋ ſcʒ ſpeciali factione ex aqua baptiſmatis ⁊ ſpũſctõ. Ṽn glo. ſuꝑ Rom̃.iiij. dr: Prima factio (vicʒ q̃ nos fecit deus) fuit inquit de nihilo. Secunda de ſanguine ꝓprio. Et ideo magis eſt attendenda ⁊ ꝯſiderãda q̃ꝫ ꝑma. Et ſic patet pſalmus.

Pſalmus.xxij.

Dominus regit me ⁊c. In hoc pſal. Dauid loq̄ns in ꝑſona eccleſie: gr̃as agit ⁊ laudat deũ de gr̃a baptiſmatis ⁊ paſtu ſacre euchariſtie: ſperãs ꝑ hec ad paſcua celeſtia ꝑuenire. Iſtũ etiaʒ pſalmũ eccl'ia ꝓ defunctis decantat. Hoc ſm̃ Honoriũ ideo ꝙ ouis paſcue chr̃i.i. anĩa: vadens in medio vmbre mortis non timeat mala gehenne: ſed ad domũ dei celeſtẽ habitatura introeat. Dicit ḡ pſalmiſta in ꝑſona eccleſie ſic: ⌊Dñs regit me⌋ hoc eſt chr̃s dei filius tanq̃ꝫ bonus paſtor gubernat me ſuam eccleſiã ⌊et nihil mihi deerit⌋ id ē ſic me regit ꝙ nihil mihi deficit in his que ſunt neceſſaria ad ſalutẽ. ⌊in loco paſcue⌋.i. in lectione ſacre ſcripture ⁊ ſumptõe ſacre euchariſtie que ſũt paſcua vite eterne ⌊ibi me collocauit⌋ vt ĩ his paſcar. ⌊Sup aquam refectionis educauit me⌋.i. ſuper aquaʒ baptiſmi que reficit anĩmã: quia regenerat in deo: ⁊ vires q̃s per pctm̃ amiſerat reſtaurat. Reficere eñ cõponit a re ⁊ facere: q̃ſi iterũ facere. Prius q̇dem anĩa facta eſt ad imaginẽ dei quam ꝑ peccatum deformauit: ſed per baptiſmũ in deo renaſcit: et ſic iterat q̄dãmodo eius factio ⁊c. ⌊animã meã conuertit⌋.ſ. quia per baptiſmũ de peccatrice anĩa fit iuſta ⁊ ad dei gratiam conuerſa: ac de idolatria conuertit ad culturã dei: de morteq̃ꝫ ad vitã. ⌊Deduxit me ſuꝑ ſemitas iuſticie⌋.i. in obſeruatiõe arte vie ꝑfecte iuſticie vicʒ euãgelice ⌊propter nomen ſuum⌋.q.d. Non ꝓpter meritũ meũ: ſed ꝓpter bonitatem nõis ſui fecit mihi hec bñficia. ⌊Nam ⁊ ſi ambulauero in medio vmbre mortis⌋ id eſt in vita pñti que ad mortẽ tendit: ⁊ tanq̃ꝫ vmbra obſcurat caligine mortaliũ peccatoꝝ. Quãuis ergo per hanc vitam ambulẽ inter mediũ vmbraꝝ ſcʒ vicioſoꝝ hoim ⁊ hereticoꝝ ac ꝑſecutorum inter quos tendo ad mortẽ: quia mori debeo corporalit: Tamen ⌊non timebo mala⌋ ſcʒ p̄ſentis aduerſitatis vel ꝑſecutionis: et poſt mortem non timebo mala gehenne ⌊quoniã tu⌋.ſ. deꝰ ⌊mecum es⌋ ſcʒ tanq̃ꝫ defenſor fortis me cuſtodiens per tuã gratiã. ⌊Uirga tua ⁊ baculus tuus: ipſa me cõſolata ſunt⌋ Per virgam peccans corripit: ꝑ baculum infirmus ſuſtentatur. Uirga ergo eſt correctio diſcipline in tribulationibus eccleſie a deo ꝑmiſſis pro eruditione ⁊ meritorũ cumulatiõe. Uel etiam in flagellis quibus deus flagellat tanq̃ꝫ virga peccantes chriſtianos vt conuertant ad pñiam. Baculus aũt eſt virtus crucis chr̃i ſuſtẽtans infirmos filios eccl'ie: vt exẽplo chr̃i patientis in cruce roborent ad bene oꝑandũ ⁊ patiẽdũ aduerſa. Iſta conſolata ſunt eccl'iam h̄ ꝯſolatiõe gr̃e in ſpũſctõ: et tandẽ de medio vmbre mortis ad ꝯſolationem vite eterne ꝑducendo. ⌊Paraſti in conſpectu meo mẽſam⌋.ſ. ſctẽ euchariſtie in mẽſa altaris cõſecrandé ad refectiõem vite eťne accipiendũ ⌊aduerſus eos qui tribulant me⌋.i. ꝯ͂ demones tribulantes ꝑ tentatiões. Et etiã aduerſus malos hoies ꝑſequẽtes me: vt.ſ. inde refectꝰ chr̃i gratia ⁊ exẽplo: accipiam virtutẽ reſiſtendi tentatiõibꝫ: ⁊ patiẽtiaʒ tolerandi ꝑſecutiõem. Itẽ aduerſus etiã pctõres chr̃ianos de q̇bꝫ mater eccl'ia tribulat dolens offenſam dei. Nã talibꝫ indigne ſumẽtibꝫ: euchariſtia aduerſat ⁊ obeſt ad iudiciũ ⁊c. ⌊Impinguaſti in oleo caput meũ⌋.i. repleſti oleo leticie ſpũalis. Nam oleũ quo vngunt reges ⁊ ſacerdotes ⁊ etiaʒ fideles dum baptizant: ſignificat leticiam in ſpũſſcti gr̃a: iuxta illud pſalmiſte Propterea vnxit te deꝰ oleo leticie p̄ conſortibꝫ. Hoc oleo repleſti caput meum.i. mentẽ meã ꝑ euchariſtiã debite ſumptã. Mẽs q̇ppe eſt caput aĩe. q꜠ ſic̄ capite regunt mẽbra: ſic mente oẽs cogitatiões diſponunt ⁊ reguntur ⌊et calix meus⌋.i. mihi a te datꝰ ⌊inebrians⌋.ſ. ꝑ amoris feruorẽ. hoc eſt: ipſe calix ſanguinis chr̃i q̇ digne ſumentẽ inebriat ꝑ amorẽ: adeo vt obliuiſcat terrenarũ cupiditatũ ⁊ carnaliũ voluptatũ mortaliũ. et vt ebrius non ſentiat dura pro chr̃o pati in oꝑibꝫ pñie ⌊q̃ꝫ preclarus eſt⌋.i. valde p̄cioſus calix iſte ſanguinis chr̃i eſt. quia totꝰ mũs hoc ſanguĩe q̇ in h̄ calice ſumit redemptꝰ eſt ꝑ chr̃m ⌊Et miſericordia tua ſubſequetur me⌋.ſ. cuſtodiẽdo vt ꝑſeuerẽ in gratia: ꝑ ṽtutem huiꝰ ſacri euchariſtie corꝑis et ſanguinis chr̃i debite ſuſcepti ⌊oĩbus diebus vite mee⌋.i. q̃ꝫdiu in pñti vixero. inſuꝑ miſcdia tua ſubſequet me ⌊et⌋.i. etiã q̇ ad hoc ⌊vt inhabitẽ⌋ poſt mortẽ ⌊in domo dñi⌋.ſ. celeſtis pr̃ie ⌊in longitudine dieꝝ⌋.i. eternaliter: iuxta illud Ioan. vj. Qui mãducat meã carnem ⁊ bibit meũ ſanguinem habet vitam eternaʒ. ⁊ ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die.

Pſalmus.xxiij.

Domini eſt terra et ⁊c. In hoc pſalmo Dauid decantat chr̃i ꝑncipatũ ⁊ dñium ac triumphuʒ: vt oẽs fideles p̄parent ſe ad ſuſcipiendũ eũ ꝑ fideʒ ⁊ amorem tanq̃ꝫ dñm oim vt poſſint cũ eo regnare in ꝑpetuum. vnde dr ſic ⌊Dñi⌋.i. chriſti q̇ eſt dñs dominãtiũ. Apoc.xix. ⌊eſt terra ⁊ plenitudo eius⌋ id ē oĩa q̇ ſunt ĩ eo ⌊orbis terraꝝ⌋.i. totꝰ mũs inferior: ꝑ q̄d tollit error manichei q̇ dixit iſta inferiora corruptibilia nõ eẽ a deo ſed a malo: q̇ poſuit duo ꝑncipia. vnũ bonoꝝ.ſ. inuiſibiliũ creaturarũ. alterũ

maloꝝ ⁊ viſibiliũ ⁊c̃. q꞉ dñi eſt creatura: terra ⁊ ple
nitudo eiꝰ ac totꝰ orbis terraꝝ ⌊et vniuerſi q̇ ha-
bitant in eo⌋ .i. oẽs hoĩes: tã iuſti ⁊ boni q̃ pctõ-
res iniq̃tũ ſunt hoĩes. Quia ipſe⌋ .ſ. deus ⌊ſuꝑ
maria fundauit eũ ⁊ ſuꝑ flumĩa p̄parauit
eum⌋ .ſ. orbẽ terre. Nõ eſt ex hoc intelligẽdũ ꝙ ma
ria ⁊ flumina ſint ſimpl'r inferiora q̃ terra: cũ terra
ſit infimũ elementũ ⁊ grauiſſimũ. ſed ſolũ ſcḋm aliq̃s
ꝑtes terre .ſ. ripas mariũ ⁊ fluminũ q̄ ripe ſuꝑeminẽt
aq̃s. q. d. q꞉ ipẽ ſic p̄parauit ⁊ fundãdo firmauit terrã
iuxta maria ⁊ flumia ne eã totã occupẽt: vt hoĩes ⁊
anĩalia viuere poſſint in terra. Per talẽ modũ loq̃n
di dicimus ꝙ Venetia eſt fundata ſuꝑ mare. et ſic
de alijs. Quis aſcendet in montẽ dñi⌋ Hic
ꝓpheta docet modũ aſcendendi ad grãm chr̃i ⁊ tan
dem ad celeſtẽ patriam. Vñ q̃rit Quis aſcendet in
montẽ dñi .i. ad altitudinẽ grẽ chr̃i: ⁊ ꝑfecte iuſticie
euãgelice. De q̃ Ps̃. Juſticia tua ſicut mõtes dĩ ⁊c̃.
⌊aut quis ſtabit in loco ſancto eiꝰ⌋ .i. in celo
empyreo vbi eſt locꝰ gl'ie dei ⁊ ſeſſiõis chr̃i in dexte-
ra patris. Quis eſt dignꝰ manere: Et rñdẽdo ſub-
dit ⌊Innocens manibꝫ⌋ .i. mũdus in oꝑibꝫ q̄ per
manus deſignãt: eo ꝙ manꝰ ẽ organũ organoꝝ. iij. d
anĩa. ⌊et mũdo corde⌋ quia nõ ſufficit mũdicia
exterior in oꝑibꝫ niſi etiã ſit mundicia interior in af
fectu ⁊ cogitatõibꝫ ⌊qui nõ accepit ĩ vano anĩ
mã ſuã⌋ .i. in vanitate mũdi occupãdo aĩam total'r
in terrenis q̄ vana ſunt. Eccẽs. j. Vanitas vanitatũ
et oĩa vanitas. ſed magis occupat in ſpũalibꝫ ⌊nec
iurauit in dolo ꝓximo ſuo⌋ .ſ. ipm decipiẽdo
fallaciter: ſed ꝟitatem cum eo cuſtodiẽdo. Hic ac
cipiet bñdictionẽ a dño⌋ .ſ. in pñti bñdictõem
grẽ: et in iudicio finali bñdictiõem ſnĩe chr̃i qñ dr̃ il
lud Matth. xxv. Venite bñ dicti patris mei. atq꞉ in
celo bñdictionem gl'ie ꝑpetue ⌊⁊ miſericordiã⌋
ſcꝫ in dimiſſione pctõꝝ: ⁊ retributione p̄mioꝝ vltra
condignũ ꝓ bonis oꝑibꝫ ⌊a deo ſalutari ſuo⌋
hoc eſt a chr̃o ſaluatore. Hec eſt generatio q̃rẽ
tiũ eum⌋ ſupple ⁊ inuenientiũ in pñti ꝑ grãm: q̇a
tales bñ q̃runt ⁊ inueniũt ⌊q̃rentiũ faciẽ dei ia-
cob⌋ .ſ. ꝑ aptam viſionẽ quam inueniũt in patria.
Attollite portas principes veſtras⌋ Hic
ꝟſus cum ſeq̃ntibꝫ varie exponit̃ a varijs doctori-
bus: ſed ſummatim ꝑſtringemꝰ tm̃mõ ſub duplici
ſenſu. Vnꝰ eſt de introitu chr̃i in mũdi regnũ. Et ſic
pſalmiſta dr̃: O vos p̄ncipes ⁊ rectores alioꝝ hoĩm
Attollite .i. auferte a vob̃ portas vr̃as .i. idola ⁊ pec
cata q̄ ſunt porte ꝓ aditu diaboli vos poſſidere vo
lentis ⌊et eleuamĩ porte eternales⌋ .i. o vos
porte eterne vite q̄ ſunt fides ſpes ⁊ charitas per q̃s
intrat̃ ad btĩtudinẽ. eleuamini .i. exaltemini ĩ cordi-
bus hoĩm mũdi ad chr̃m ſuſcipiendũ ⌊et introi-
bit rex glorie⌋ .ſ. inhabitãdo ꝑ grãm fidei vere ⁊
charitatis. Et diapſalma interponit̃: in ſono vocis
mutatiõem faciendo ⁊ interrogãdo. Quis ẽ iſte
rex glorie⌋ .ſ. qui intraturꝰ eſt in corda hoĩm ⁊ re-
gnare in mũdo: Rñdet ⌊dñs fortis et potens⌋
ſcꝫ ſuꝑ ⁊ ꝯtra omnes ptãtes terrenas p̄ncipũ ac de-
monũ in mũdo regnantiũ ꝑ idolatriam ⁊ alia vicia.
⌊dñs potens in prelio⌋ ad deuincendũ ⁊ conte
rendũ diaboli ptãtem ⁊ mortẽ in qua eſtis captiui:
vicꝫ ĩ p̄lio certaminis qđ in nr̃a carne hũana veni-
ens cõgredi voluit pugnaturꝰ cũ hoſte: non in ſua
maieſtate: ſed in nr̃a infirmitate patiẽdo ⁊ morien-
do. Deniq꞉ ad maiorẽ ꝯfirmatiõem ꝓphetie implen
de: ſicut in ſpũ p̄uidit Dauid repetit idem dĩ. At-
tollite portas pricipes veſtres ⁊ eleuami-
ni porte eternales: et introbit rex glorie.
Quis eſt iſte rex glorie: ⌋ rñdet ⌊dñs virtu-
tũ⌋ .i. angeloꝝ oĩm: q̄ dicunt̃ ꝟtutes dei ſic exercitꝰ
regis dr̃ virtus eius. Et in hoc oſtendit ꝙ chr̃s dñs
nõ ſolum p̄eſt creaturis inferioribꝫ: ſed etiã ſuꝑiori
bus ⁊ inuiſibilibꝫ ⌊ipſe eſt rex glorie⌋ ſuꝑ oĩa
glorioſus ⁊c̃. et ideo obediendũ eſt ei. Itẽ alius ho-
rũ ꝟſuum ſenſus eſt Anagogicꝰ ſcḋm doctores plu-
rimos: de introitu vicꝫ chr̃i cum triũpho in limbũ
patrũ ſctõꝝ ad liberandũ eos atq꞉ ad celũ introdu
cendũ. ſic ꝙ Pſalmiſta p̄uidens in ſpũ quõ chr̃s in
morte crucis triumphãs ꝑ patientiã de hoſte. emiſ
ſo ſpũ cũ deſcẽderet ad ipm ĩfernũ: turba angelorũ
ipm p̄cedẽdo tanq̃ regẽ ⁊ comitãdo: dixerit vicꝫ h̃
quod pſalmiſta in eoꝝ ꝑſona loquit̃ d. Attoll. por.
ve. o p̄ncipes demonũ. ſequit̃: ⁊ eleuami. ſ. ad vidẽ-
dũ deũ: porte eternales .i. ſcti patres: q̄ dicunt̃ porte
eternales: q꞉ ꝑ eoꝝ fidem ⁊ documenta de chr̃o pñt
hoĩes intrare regnum eternuꝫ. Et ecce introibit rex
gl'ie chr̃s ad ꝯſolandũ vos ſua viſione ⁊ liberatiõe.
Tunc demones dicere potuerũt q̊d pſalmiſta dr̃ in
ꝑſona eoꝝ. Quis eſt iſte rex gl'ie: Rñderũt angeli:
dñs .ſ. ieſus chr̃s fortis in alligando vos demones
et potens ad vos deijciendũ. dñs potens in p̄lio: vt
deuictis veſtris p̄ncipibꝫ educat patres ſanctos de
carcere limbi. Et ſic ibi hoc myſteriũ impletũ eſt ꝑ
chr̃m. Deniq꞉ ſpoliato inferno qñ chr̃s ſiml' cũ ſuis
ſanctꝭ liberatis in celũ aſcenderet: tunc exercitꝰ an-
geloꝝ comitantiũ idem repetit dĩ. Attollite portas
o p̄ncipes angeloꝝ: vt introeat in celum cũ ſuis ele
ctis rex glorie corꝑe eius gl'ificato in reſurrectione
Tunc angeli admirando tantã gl'iam chr̃i q̄ſi q̃rẽ-
do p̄ admiratiõe talia dicebãt. Quis eſt iſte rex glo
rie: Et rñdet: Dñs ꝟtutũ .i. angeloꝝ: ipſe eſt chriſtꝰ
rex glorie. Has oẽs expoſitiones ⁊ plurimas notãt
doctores: ⁊ ꝓlixius Honorius. Sed reſtat queren-
dum. Cur iſte pſalmus canit̃ in officio beate virgi
nis ſpecialius ⁊c̃: Reſpõdet̃ ꝙ ideo: quia loquit̃ de
dño chriſti ⁊ introitu in mundũ atq꞉ triũpho eius
Et quia per vterum virginis introiuit chriſtus ⁊ in
humanitate ex virgine aſſumpta regnat tam in ter
ris q̃ in celis: Ideo conuenienter beate ꝟgini Ma
rie applicatur: que in aſſumptione ſua conſimili tri
pudio angeloꝝ ⁊ beatorum aſſumpta eſt: vt etiam
notat Lyra in expoſitione morali. Sed quare de
ſanctis ⁊ p̄cipue virginibus hic pſalmus legitur:
Reſpõdet̃: quia ⁊ ipſi tanq̃ mẽbra chriſti ꝑ talem

modū qui in hoc pſalmo ſcribit̃ cum d̃r: Innocens
manib⁊ ⁊ mūdo corde ⁊c̃. poſt chr̃m introire ad ce-
leſtia regna ꝓmeruerūt. Et ſic patet.

Pſalmus. xxiiij.

AD te domine leua

ui ⁊c̃. Iſte pſalm⁹ eſt oṙo ipſi⁹ Dauid litte-
raliter ꝓ ſua liberatiõe a pſecutiõe Sau-
lis: ꝓpter quā plurimos pſalmos fecit. Nā illa pſe-
cutio diu durauit. Et in hebreo alphabeticus eſt in
p̃ncipijs verſuū. In hoc aūt pſalmo docet̃ q̃libet. ſ.
fidelis in afflictiõe poſitus nõ murmurare p̱ impa-
tientiā: ſed diuinū adiutoriū exorare. Vñ etiam iſte
pſalm⁹ ꝓ defunctꝭ legit̃ ideo ſm̃ Honoriū: q² ab oī-
bus anguſtijs aīa in purgatorio poſita liberari p̃ca-
tur. Itaq̃ hõ fidelis poſit⁹ in afflictiõe oret cū Da-
uid ſic ⌊Ad te dñe leuaui animā meā⌋ p̱ ſpem
in te poſitā: te exorādo. q̃a oratio eſt eleuatio mentꝭ
in deū: ſm Damaſce. ⌊Deus me⁹ in te confido
nõ erubeſcam⌋ .i. nõ ꝯfundar de pctīs coram te
⁊ angelis. ſed remitte mihi. ⌊Neq̃ irrideāt me⌋
id eſt nõ habeant facultatē irridendi me ⌊inimici
mei⌋ viſibiles ⁊ inuiſibiles deuincēdo me ⌊etem
vniuerſi qui te expectant⌋ alia littera habet:
qui te ſuſtinent. et ſic ſenſus eſt: qui te expectant pa-
tienter ſuſtinēdo aduerſa ⌊nõ confundētur⌋ ſcꝫ
final'r ſeu eternaliter: q̃uis aliq̃n confundant̃ tēpo-
raliter. ⌊Cõfundantur oēs iniq̃ agentes ſu-
peruacue⌋ .i. inutiliter: imo multū dānoſe. ⌊Vi-
as tuas dñe demonſtra mihi⌋ .i. mandatorū
obſeruantiā ⌊et ſemitas tuas edoce me⌋ ſemi-
ta ē ſtrictior ⁊ rectior via eſt: ideoq̃ ſignificat conſi-
lia artioris vel p̱fectioris iuſticie. ſ. euangelice. ⌊Di-
rige me in veritate tua⌋ .i. in fide vera ⌊⁊ do-
ce me⌋ .ſ. eam fidē vt oēs errores cauere ſciam ⌊q²
tu es ſaluator meus⌋ .ſ. chr̃e qui ſanguine tuo
ſaluaſti me a diabolo redimendo ⌊et te ſuſtinui
tota die⌋ .i. ꝓpter te patiēter ſuſtineo aduerſa et p̱-
ſecutões ꝯtinue. ⌊Reminiſcere miſerationuꝫ
tuaꝝ dñe ⁊ miſc̃diaꝝ tuaꝝ⌋ Miſc̃dia ꝓprie ē
act⁹ interior miſerātis q̃ actus in deo idē eſt q̃d ipſe
deus: cui⁹ eſt ꝓpriū miſereri. Miſeratiões vo ſunt
effectus exteriores ⌊que a ſeculo ſunt⌋ .i. ab ipi⁹
mōi p̃ncipio. ⌊Delicta iuuētutis mee⌋ .ſ. q̃ tp̱e
magꝭ vigent paſſiões: ⁊ p̱ ꝯñs plura pctā cõmittūt
⌊et ignorantias meas⌋ .i. peccata p̱ ignorātiā
cõmiſſa ⌊ne memineris⌋ .ſ. ad puniēdū ⌊Scđm
miſc̃diam tuā memēto mei tu⌋ .ſ. remittēdo
culpā ⁊ dando grãꝫ ⌊ꝓpter bonitatē tuā dñe⌋
hoc ē nõ ꝓpter iuſticiā meā. ⌊Dulcꝭ ⁊ rect⁹ dñs⌋
id eſt miſericors ⁊ iuſt⁹ ⌊propter hoc legem da-
bit delinquentib⌋ q̃ lex eſt iſta: ꝙ ſi vere penite-
ant miſc̃diam ꝯſeq̃nt̃ ex dulcedine bonitatis diuie.
Si naūt eternal'r puniant̃ ex iuſticia dei tanq̃ ipſa
dei miſc̃dia abutentes. addit ⌊in via⌋ .ſ. p̃ntis vite
q̃diu homo eſt viator. quia poſt morteꝫ nõ eſt loc⁹
pnie. ⌊Diriget manſuetos in iudicio⌋ .i. be-
nignos ⁊ patientes diriget ad vitaꝫ in iudicio ſcꝫ vt
ſciant iudicare vel diſcernere inter bonū ⁊ malum.
⌊Docebit mites⌋ id eſt nõ reſiſtentes in malo: q̃a
nõ reddūt malū ꝓ malo. hos chriſtus docebit ⌊vi-
as ſuas⌋ ſcꝫ ſue imitationis in virtutib quibus
itur ad beatitudinem. Unde chriſtus Matth. xj.
dicit: Diſcite a me quia mitis ſum ⁊ humilis corde
et inuenietis requiem animab veſtris. ⌊Uniuer-
ſe vie dñi⌋ id eſt opera eius que ſunt quedam vie
deueniendi in cognitiõem ipſius ⌊miſericordia
et veritas⌋ id ē iuſticia. quia in omni op̱e dei re-
lucet miſericordia ſimul ⁊ iuſticia ⌊requirētib⌋
ſcꝫ ad obſeruandum. patet in tranſla. ſm hebreum
⌊teſtamentū eius⌋ id ē legem a deo datam ⌊et
teſtimonia eius⌋ id eſt vtrunq̃ teſtamentū: ſcꝫ
vetus quod teſtatus eſt per oracula prophetarum.
et nouum quod teſtatus eſt p̱ apoſtolorum ⁊ euan-
geliſtaꝝ ſcripta. Hec em̃ cuſtodientib apparet per
exp̱ientiam diuinoꝝ beneficioꝝ ꝙ vniuerſe vie dñi
ſunt miſericordia ⁊ etiam veritas. Nam lꝫ in aliq̃-
bus operibus magis appareat miſericordia dei: vt
vicꝫ in p̃miatione ſanctorum: tamen ibi eſt etiaꝫ iu-
ſticia qua deus ordinauit reddi ſm gradus meri-
toꝝ p̃mium eternum. Et ſimiliter in punitiõe malo-
rum lꝫ clarior videat̃ iuſticia: tamen ibi eſt miſeri-
cordia dei que punit citra condignum. Item ī par-
cendo magnis peccatorib eſt miſericordia et ſimꝉ
concurrit iuſticia que requirit vt agant dignos fru-
ctus penitētie ⁊c̃. ⌊Propter nomen tuum do-
mine ꝓpiciaberis peccato meo⌋ ipſuꝫ remit-
tendo non pro meo merito: quia non ſufficiunt me-
rita mea ad ſatiſfaciēdum ⌊multum eſt enim⌋
Ideo ſine tua gratia opus meū non eſt ſufficiēs ad
ſatiſfactionem. ſed propter nomen tuum quod eſt
Ieſus id eſt ſaluator ſalua me ꝓpitius a peccatis.
quia de nullo peccato poteſt homo ſatiſfacere ſine
merito paſſionis chriſti ſaluatoris. ⌊Quis eſt ho-
mo qui timet dominū⌋ ſcꝫ timore filiali. q. d.
talis eſt multū cõmēdabilis. quia ⌊legem ſtatu-
it ei⌋ .ſ. deus ⌊in via quam elegit⌋ id eſt in via
iuſticie. ſ. euangelice quam deus tanq̃ p̱fectiorem
elegit ad hoīm ſalutem. et homo debet pre omnib
eligere. quia ⌊anima eius⌋ timentis ⁊ eligentis
hanc viam ſeruare. ſ. euāgelicā. ⌊in bonis demo-
rabitur⌋ ſcꝫ gratie in p̃ſenti ⁊ glorie in futuro ⌊et
ſemen eius⌋ hoc eſt imitator eius q̃ dicit̃ ſpūalis
filius vel ſemen ⌊hereditabit terram⌋ ſcꝫ viuē-
tium. ⌊Firmamentū eſt dñs timentib eū⌋
ſcꝫ q² ſtabiliet eos in bono ⌊⁊ teſtamentū ipſi⁹⌋
ſcꝫ chriſti euangelium ſupple eſt inſtitutum ad hoc
⌊vt manifeſtetur illis⌋ vicꝫ ad cognoſcendum
deū in p̃nti p̱ fidem ⁊ op̱atiõem boni. ⁊ in futuro p̱
ap̱tam viſionē quā ꝓmittit euāgeliū obſeruantib.
⌊Oculi mei ſemper ad dominū⌋ hoc eſt ocu-
li mentꝭ ſunt ſemp̱ intenti ad dñm tanq̃ ad ſalua-

torē meū de ꝑicul' qm̄ ipe euellet de laqueo
id eſt de inſidijs temptationū demonū pedes me
os .i. affectus ne capiat in eis ad mortem eternam
Reſpice in me .ſ. peccatorē ⁊ miſerere mei
qm̄ vnicus .i. auxilio alioꝝ deſtitut⁹ ⁊ quaſi vni
cus in reſpectu tante multitudinis demonū me ꝑ
ſequētiū q̄ ſunt innumerabiles. Ego aūt vnicus ⁊
pauper ſum ego .i. defectuoſus in ꝓprijs viri/
bus ⁊ inſufficiens ad reſiſtendū. Tribulatiōes
cordis mei multiplicate ſunt .ſ. ꝓpter mul/
tas demonū temptationes ⁊ hominū maloꝝ ꝑſecu/
tiones ac peccatoꝝ meoꝝ offenſiones cōtra te mul
tiplices de neceſſitatibus meis .i. de angu/
ſtijs meis que me neceſſitant purgendo ad ipatien
tiam erue me. Uide humilitatē meā ſcʒ
quā gero interius in corde et laborē meū ſcʒ in
patientia mea ⁊ penitentie opibus exterius et di/
mitte vniuerſa delicta mea .ſ. iſta que pati/
or ⁊ opa pdicta acceptando pro ſatiſfactōe delicto/
rū. Reſpice inimicos meos ſcʒ ad rep̄medū
eos a meo nocumento qm̄ multiplicati ſunt:
et odio iniquo oderunt me Odium iuſtū eēt
odire peccantes inq̄ntū tales: diligendo nihilo mi/
nus naturā in eis. Sed odium iniquū eſt odire bo
nos ⁊ ſanctos dei: qualis fuit Dauid. et chriſtian⁹
populus quē ex odio iniquo ꝑſequit̄ diabolus ⁊ ſui
ſatellites. Cuſtodi animā meā ſcʒ a demonuʒ
inſidijs et erue me ſcʒ de periculis mihi prepa
ratis ꝑ iniquos ꝑſecutores non erubeſcam .i.
non confundar de hoc ꝙ victus ſim ab eis quo/
niam ſperaui in te non in mea virtute: ſed in
tua ꝓtectione. q. d. ergo ꝓpter tuam bonitatem ꝓte
ge me qua ſoles protector eſſe ſperantiū in te. In/
nocentes id eſt mala cauentes et recti id eſt
bona opantes adheſerunt mihi ſcʒ fideli per
charitatem compatiendo de mea ꝑſecutiōe iniqua
quia ſuſtinui te id eſt patientiā habui in ſuſti
nendo aduerſa ꝓpter te. Libera deus iſrael id
eſt bonos fideles qui dicunt̄ veri iſrael quaſi deuʒ
videntes per veram fidem formataʒ charitate ex
omnibus tribulationibus ſuis ſcʒ ſpiritua/
libus ⁊ corporalib⁹ vt ſeruire poſſint tibi quietius
et deuotius. libera ī preſenti ⁊ in futuro. Ad bonos
ꝑtinet orare non tm̄ pro ſe: ſed etiaʒ pro alijs: quod
fecit h̄ Dauid.

Pſalmus.xxv.

Iudica me domine

quoniam ⁊c. In hoc pſalmo Dauid in ꝑ/
ſona eccleſie orat vt dirigatur a deo in bo
nis et preſeruetur a malis: ne pereat cum reprobis.
Eccleſia ğ dr: Iudica me dn̄e ſcʒ iudicio diſcre/
tionis vt diſcernas me a peccatorib⁹ cōdēnādis: et
digas me cum electis ſociando qm̄ ego in in/
nocētia mea ingreſſus ſum id eſt a principio
ingreſſus vel ortus mei in mundo vſqʒ nunc vixi
innocenter in fide chr̄i ꝑſeuerando in ꝑſecutionib⁹
⁊ in dn̄o ſperās nō infirmabor .i. da vt nō
infirmer: q2 hebrei ꝓ optatiuo vtunt̄ futuro indica
tiui. nō em̄ habēt optatiuū vt Lyra dr. Et petit non
īfirmari ꝑ acerbitates ꝑſecutionū cōtra fidē. Pro
ba me dn̄e .i. fac me ꝓbatuʒ ad ꝑcipiendū coro/
nam martyrij ꝓ te paſſi ⁊c. ⁊ tenta me ſcʒ ma/
nifeſtando alijs meā iuſticiā. Nam deus cui nihil
eſt ignotū tentat aliq̄s ſctōs ſicut tētauit Abraam
Gen̄. xxij. de eius obediētia in immolatiōe ſui filij.
Non iō vt ipſi deo manifeſtaret̄ aliq̄d q̄ oīa ſcit ſed
vt ꝑ hoc factū manifeſtet̄ alijs bonū obedientie ſue
Et hoc modo petit Dauid ⁊ eccleſia tētari a deo vt
eius innocentia fieret alijs manifeſta vre renes
meos .ſ. igne ſpiritusſancti: ita vt p̄ſerues me a
peccatis carnalib⁹ ⁊ cor meū preſeruādo a pec/
catiſ ſpiritualib⁹. Qm̄ miſericordia tua ante
oculos meos eſt ſcʒ ipſam iugiter meditando
in memoria tuoꝝ beneficiorū que ex miſericordia
mihi contuliſti ⁊ cōplacui .ſ. delectādo in ve/
ritate tua .i. tue promiſſionis implete in chriſto.
Ideoqʒ. Non ſedi cum conſilio vanitatis
id eſt ſuperbis mundane vanitatis: perſuadentib⁹
ſectamenta mundi ⁊ pomparum ac hmōi viciorū:
non adquieui conſentiēdo tanq̄ʒ eſſem vnus ſedēs
inter illos per conſenſum ⁊ cum iniqua geren
tibus id eſt cū iniquis ⁊ rapacibus non intro
ibo eoꝝ ſocietatē approbando vel tenendo. Odi/
ui eccleſiam malignantiū id eſt mala queqʒ
agentium congregationē ſicut ſunt in eccleſia here
ticoꝝ conuēticula et cum impijs nō ſedebo
ſcʒ eos imitādo: ſed potius Lauabo inter inno
centes manus meas .i. opera mea bona mun
dabo ab omni peccato per penitentiam et innocen
centiam. Nam manus eſt organum organoꝝ ter/
tio de anima. Et ideo opera deſignat ⁊ circunda
bo altare tuum domine veniendo ad offeren
dum ſacrificium eucharistie ꝑ ſacerdotes ad q̄s h̄
ſpectat: ⁊ oblationes deuote laudis ac orōnis. Ut
audiā vocē laudis ſcʒ in diuinis officijs ꝑ ho
ras canonicas ⁊ enarrē .i. enarrari faciā ꝑ predi
catores vniuerſa mirabilia tua ſcʒ que feci/
ſti in incarnatione: in redēptione ⁊ omni opere ſalu
tis. Dn̄e dilexi decorē domus tue: ⁊ locum
habitatiōis glīe tue h̄ eſt ego delector in ſan/
ctitate et decore laudis diuine quib⁹ illuſtrat̄ tam
miro decore deuotiōis ecclīa tua q̄ eſt domus tua ⁊
locus habitationis glorie tue inquantuʒ in preſen
ti in ea glorificaris a fidelibus te glorioſum predi/
cantibus ⁊ in ea in futuro per gloriaʒ regnabis. Et
q2 dilexi ecclīe pn̄tis decorē ⁊ locū glīe celeſtis deſi
deraui oro ğ te de⁹. Ne ꝑdas .i. ne ꝑdi ꝑmittas
cū impijs .ſ. demonib⁹. tu de⁹ aīam meaʒ
dānādo cū reprobis. Iō ſequit̄ ⁊ cū viriʒ ſangui
nū .i. cū homicidis vitā meā h̄ eſt non moriar

moꝛte homicidaꝝ ⁊ impioꝝ. qꝛ ſic ꝑdere vitā pn̄tis gratie ⁊ gl'ie ꝑ dānatiōem eternā ſiml' cū reprobis. In quoꝝ manib⁹] .i. opib⁹ [iniquitates ſūt] vicꝫ vt ꝓpͥpte ꝑagāt queqꝫ pctā [dextera eoꝝ repleta eſt munerib⁹] .ſ. vt ꝓ eis ꝑuertāt iuſtū iudiciū. Ego aūt] .ſ. eccl'ia ſancta [in innocentia mea ingreſſus ſum] hoc ſupꝛa expoſitū ē in pͥncipio pſalmi: ⁊ idem repetit h̄ ſm ſolitū moꝛē cantilenaꝝ ꝓ aſſertione [redime me] .ſ. in die iudicij a penis que p̄dicti mali paſſuri ſunt [et miſerere mei] Pes em̄ meus] .i. affectio mea [ſtetit in directo] .i. itinere recto mādatoꝝ tuoꝝ [in eccleſijs bn̄dicam te dn̄e] .i. publice gr̄as agam de bn̄ficijs tuis dn̄e deus.

Feria Secūda

Pſalmus. xxvj.

d

Dominus illuminatio mea ⁊c. Hunc pſalmum fecit Dauid qn̄ debuit inungi in regē ſuper iſrael vniuerſum. ij. Regū. v. vt notat Ly. ī expoſitōe moꝛali Ideoqꝫ poteſt eſſe oꝛatio p̄parantis ſe ad ſuſcipiendum vnctionē pontificalē vel regiam deuote. Et ſm Aug. Dauid p̄figurauit ꝓpl'm fidelē: q.ſ. ſicut Dauid debet eſſe manu foꝛtiſ ꝯ vicia. Dauid q̇ꝓpe vt dicit Hoноꝛ. ter vnct⁹ legit̄. Primo a Samuele in bethleē p̄ alijs fratrib⁹ elect⁹ in regē a deo. Scd̄o in Ebꝛon ſuꝑ iudā tm̄mō. Tertio in hierl'm ſuꝑ vniuerſum iſrael. Sic chꝛ̄ianus fidel'ter inūgit̄. Primo in baptiſmo chꝛiſmate ⁊ oleo: quo futur⁹ rex in celo pꝛeſignat̄. Secūdo in ꝯfirmatōe chꝛiſmate ab ep̄o. Tertio infirmoꝝ oleo in vite exitu qn̄ itur⁹ eſt in regnū eternū. Et ſicut Dauid poſt pͥmā vnctionē multas ꝑſecutiōes ꝑtulit a Saule: ſic chꝛ̄ian⁹ poſt baptiſmi vnctionē multas tētatiōes patit̄ a diabolo. Ideoqꝫ ad roboꝛandū eū in regno chꝛ̄i ꝯ tētamēta vngitur ſcd̄o in ꝯfirmatione: vt dictū eſt. Itaqꝫ in h̄ pſalmo Dauid hoꝛtat̄ fideles in ꝑſona ſua vl' figura loq̄ns vt nō timeant hoſtes ſpūales vl' etiā viſibiles cedēdo eiſdē: ſed cōfidant in dn̄o ⁊ petāt gr̄am q̄ p̄ualere poſſint ⁊ ꝑuenire ad regnū. Un̄ etiā iſte pſal. ī eccleſia legit̄ ꝓ defunctis: vt ipſa aīa inuncta: ad regnū eternū exinde tranſiens liberet̄ ab hoſtib⁹: et in regno celeſti cum chꝛ̄o regnare habeat. Itaqꝫ Dauid in ꝑſona fidelis chꝛ̄iani dr̄ ſic ī h̄ pſ. Dn̄s illuminatio mea] ſcꝫ in cognitione agēdoꝝ ⁊ cauendoꝝ [et ſalus mea] ſcꝫ in ꝑicul' tentationū [quē timebo] q. d. Nullū demonē vel ꝑſecutoꝛē timere habeo. qꝛ de⁹ eſt ſaluatoꝛ me⁹. Dn̄s ꝓtectoꝛ vite mee] .ſ. ꝯ oēs hoſtes [a quo trepidabo] q. d. a nullo. quia in deo confido. Dum appꝛopiant ſuper me nocētes] .i. nocere cupiētes [vt edāt carnes meas] .i. per tentationes carnalis affectus me dilacerēt vel rapido dēte moꝛdeāt me detrahendo aut occidēdo coꝛp⁹ meū. q. d. qd̄ ꝓmiſit vicꝫ q̄ nō timebit nec trepidabit eos. Sicut etiam hoꝛtat̄ chꝛ̄s Mat. x. Nolite timere eos q̄ occidunt coꝛpus aīaꝫ aūt nō pn̄t occidere: ſed magis euꝫ timete q̄ pōt ⁊ aīaꝫ ⁊ coꝛpus ꝑdere in gehennā. Qui tribulāt me inimici mei] .i. demones et eius mēbꝛa [ipſi infirmati ſunt ⁊ ceciderunt] qꝛ cōtrita eſt eoꝝ ptās ꝑ chꝛ̄m. Un̄ Greg. Debilis eſt hoſtis antiquus nō pōt nocere niſi volēti. Si cōſiſtāt aduerſuꝫ me caſtra] .i. impugnātes multi [nō timebit coꝛ meū] cōfidens de diuina ꝓtectione. Si exurgat aduerſum me pꝛeliuꝫ] .i. actuale certamē tentationū vel bellū hoſtiuꝫ [in hoc ego ſperabo] Et q̇d ſit illud in q̄ ſperat ſubdit. Unā petij a dn̄o] .i. vnā petitionē pꝛe oībus alijs petiui [hanc requirā] .ſ. depꝛecādo dn̄m ꝑſeuerāter ꝓ obtentu ipſi⁹ ⁊ oꝑando bona diligenter querā eam. Sed q̄ ſit hec: addit [vt inhabitē in domo dn̄i oībus dieb⁹ vite mee] Aug. i. in eccleſia ſctā dei maneā ꝑ fidei vnitatē ꝑſeuerādo toto tpe vite mee: ita q̄ nulla aduerſitate poſſim excludi ab ea [vt videā voluntatē dn̄i] .i. ſciam mādata dn̄i que vult impleri: ⁊ perficiā ea opere [⁊ viſitē templum eius] id eſt eccleſiam ſibi conſecratam ſepius intrem ad oꝛandum deuote ⁊ offerendum ſacramentum euchariſtie et tandem poſt moꝛtem intrare valeam templū eius celeſte. Qm̄ abſcōdit me in tabernaculo ſuo] q. d. Idcirco hoc mihi ſpero quia abſcōdit me in occulto myſterio tabernaculi ſui: hoc eſt incarnationis diuine Caro nanqꝫ chꝛiſti in qua deitas habitat dicitur tabernaculuꝫ dei. In huius tabernaculi myſterio occulto obtexit me per fidem ⁊ ſpem a tentatione pꝛotegēdo. Ideo ſubditur [in die maloꝛum] id eſt demonum quando inuaſerint me: ⁊ eius membꝛoꝛum [pꝛotexit me in abſcondito tabernaculi ſui] id eſt in fide incarnationis ſue qua deus occultus et abſconditus fuit in humanitate chꝛiſti. In petra exaltauit me] id eſt in chꝛiſto. Unde pꝛimo Coꝛinthioꝛum decimo. Petra autē erat chꝛiſtus [⁊ nunc exaltauit caput meum] .i. mentem que dicit̄ caput anime humane: quia ſicut capite reguntur membꝛa: ita mente diſponuntur oēs cogitationes ⁊c. hoc caput meuꝫ exaltauit [ſuper inimicos meos] faciendo vt reſiſtam ⁊ p̄ualeam eis. Circuiui ⁊ immolaui in tabernaculo eius] Circuit mens recogitando dei beneficia ⁊ īmolat in tabernaculo eius .i. in ipſa aīa credēte chꝛ̄i incarnationē (vt pꝛetactuꝫ eſt) vel in eccleſia chꝛ̄i [hoſtiā vociferatiōis] .i. p̄dicationis fidei ⁊ myſterioꝝ chꝛ̄i ⁊ etiā euchariſtie q̄ offert̄ cum laudib⁹ diuinis. Ideo ⁊ ſequit̄ [cantabo ⁊ pſalmū dicaꝫ dn̄o] tam per ſe q̄ꝫ ꝑ miniſtros chꝛ̄i faciendo in miſſis ⁊ laudib⁹ diuinoꝝ officioꝛuꝫ. Exau-

di dñe vocē meā q̄ clamaui ad te]exorando
ꝑ illa petitiōe vna quaꝫ petij ſup̄: vicꝫ vt ihabitē in
domo dñi ꝛc. [miſerere mei ꝛ exaudi me]idē
repetit ad maioris affectionis expſſionē. Tibi di-
xit cor meū] .q.d. Non ſolū voce ſꝫ ꝛ corde peti-
ui h̄ qđ pmiſi de illa vna p̄ ceteris petitiōe [exq̄ſi-
uit te facies mea] .i. intētio mea tota ꝛ cogita-
tio mea ſil': he em̄ ſunt due facies aīe q̄ exq̄rūt deuꝫ
ꝑ deſideriū [faciē tuā dñe requirā] .i. p̄ſentiaꝫ
tuā q̄ro videre in p̄ſenti ꝑ tuā graꝫ ꝛ in futuro per
gl'iaꝫ: vbi videbo facie ad faciē: ſic accipit Raban⁹
Ne auertas faciē tuā a me] .i. noticiaꝫ tuā q̄
haueꝛ h̄ ꝑ graꝫ ꝛ ī futuro ꝑ gl'iaꝫ ne deneges mihi:
loquit̄ em̄ de deo more humano q̄ qñ petēs ēſt ſibi
gratioſus: vertit faciē ad eū: qñ aūt diſplicet auer-
tit. Jō etiā ſubdit [ne declines in ira a ſeruo
tuo]hoc eſt: ne ꝓpter pctā mea declines a me tanq̄
iratus ſeruo tuo. Naꝫ d̄clinare ab aliq̄ faciē ſignū
eſt ire. q.d. Remitte mihi pctā ꝓpter q̄ iratus es cō
tra me. Adiutor meus eſto] .ſ. ad ꝑſeuerandūꝫ
in bonis opib⁹ [ne derelinq̄s me neq̄ꝫ deſpi-
cias me] .i. ne ꝑmittas me ruere in pctm̄ ꝓpter qđ
deſpicias me ſubtrahendo auxiliū gr̄e tue [deus
ſalutaris meus] hoc eſt: chriſte fili dei ſaluator
meus. Qm̄ pater meus ꝛ mater mea]hoc ē
Adam ꝛ Eua ex quibus natus ſum qui debuiſſent
me ad eternitatē patrie celeſtis ducere verbo ꝛ exē
plo: ad quā factus ſum a deo: ꝛ tñ ipſi [d̄relique-
runt me] .i. fecerūt me derelictū gr̄a tua et deſti-
tutū originali iuſticia ac expoſitū miſerijs preſen-
tis vite: ꝛ pctis varijs: ac morti [dñs aūt aſſum
pſit me] .i. meā naturam in incarnatione filij dei
vt ſaluaret me ꝑ ſue fidei gratiā in chriſto. Legē
pone mihi dñe in via tua] Lex a ligando dicit̄
ꝛ ſic dic. legē pone .i. liga me lege tua: vt nō declineꝫ
a via mandatoꝝ tuoꝝ [ꝛ dirige me in ſemita
recta] ꝑ ſemitā q̄ artior via ē ꝛ cōpendioſior ſigni-
ficant̄ cōſilia euangelica q̄ rectitudinē artioris ꝑfe-
ctionis ꝯtinēt [ꝓpter inimicos meos] .i. ꝓpter
demones confūndēdos q̄ valde confundunt̄ in eo
q̄ ab hoīb⁹ ꝑfectis vincunt̄. Ne tradideris me
in aīas] .i. in volūtates malignas [tribulātiuꝫ
me] .i. demonū ꝛ eius membroꝝ aduerſantium
mihi [qm̄ inſurrexerūt in me teſtes iniqui:
ꝛ mētita eſt iniq̄tas ſibi] Hec verba Dauid
dixit triplici ſenſu. Uno mō de ſe litteral'r eo q̄ cō-
tra ipſum inſurrexerūt teſtes iniq̄ apud Saul: fal
ſo diffamātes Dauid q̄rere malū aduerſ⁹ Saul:
vicꝫ Doech Idumeus ꝛ ſibi ꝯſil'es: vt p̄ꝫ .j. Reg.
xxiij. Alio mō in figura chr̄i contra quē inſurrexe-
rūt teſtes iniqui ꝛ falſi: vt p̄ꝫ ꝑ euāgeliſtas di. No-
uiſſime acceſſerūt duo falſi teſtes di. Hic dixit poſ
ſum deſtruere templū h̄ ꝛ in trib⁹ dieb⁹ reedificare
illud ꝛc. Propterea eccleſia hec verba canit de chri
ſto in paſſionis officio. Tertio modo dixit in figu-
ra membrorū chr̄i. Et ſic ſenſus eſt. Qm̄ inſurrexe-
runt in me .i. contra me teſtes iniqui .i. demones, q̄
dicunt̄ teſtes iniqui ꝛ falſi: q̄ꝛ de iuſtoꝝ innocentia
req̄ſiti in hora mortꝭ: vel in iudicio falſum rñdent:
vt patet Job. j. vbi legit̄ q̄ ſathan req̄ſit⁹ a dño de
innocētia ſcti Job: falſum rñdit ꝛ allegauit d. Nū-
q̄d fruſtra timet Job deū ꝛc. Et mētita eſt iniq̄tas
ſibi. quia ſathan mendax eſt ꝛ pater ei⁹. hoc ē: inuē-
tor mendacij: Joā. viij. Et dicēdo: mētita eſt iniqui
tas: notanter addit: ſibi. quia tale mendaciū falſi te
ſtimonij iuſto minime nocet: ſed ſibiipſi .ſ. teſti fal-
ſo eſt ad maximū nocumentū damnatiōis eterne.
Tandē Dauid in ꝑſona iuſti ſubdit: Credo vi-
dere bona dñi]ſcꝫ electis repromiſſa [in terra
uiuentium]id eſt in vita eterna. Sed qm̄ fidem
concomitat̄ ſpes que eſt certa expectatio future bea
titudinis ex gratia ꝛ meritis ꝓueniens: que non ni
ſi per fidem chriſti adipiſcunt̄. Idcirco Dauid lo-
quendo quaſi ad aliū: exhortatur ſe ꝛ quēlibet fi
delem in ꝑſona ſui d. Expecta dominū] .ſ. ſpe-
rando de beatitudine conſeq̄nda [viriliter age]
ſcꝫ de bono in melius ꝓficiendo [et confortetur
cor tuum] ſcꝫ in dño ad ꝑſeuerandum in gratia
[et ſuſtine dñm] patienter ſufferendo aduerſa
ꝓpter amorem dei.

Pſalmus. xxviij.

Ad te domie clama-
bo. In hoc pſalmo Dauid intendit exē-
plo chriſti: fideles in afflictione poſitos
corroborari: ꝛ deuꝫ orare deuote pro ſua liberatōe:
et dum ſenſerint ſe exauditos gratias agere. Unde
pſal. iſtē loquit̄ de paſſione ꝛ reſurrectione chr̄i: ſm̄
q̄ dicit Aug⁹. Et ſic Dauid loq̄ns in ꝑſona chriſti
orantis ad patrē: dicit ſic: Ad te dñe clamabo]
ſcꝫ orando ex magno affectu [deus] .ſ. pater [me
us ne ſileas a me] .ſ. in paſſione ſubtrahēdo au
xiliū tuum. Nam ſilere dei eſt in neceſſitate: non re-
ſpondere per effectum auxilij [nequando tace-
as a me] id eſt ne ſi tacueris predicto modo: ſeq̄-
tur q̄ [et aſſimilabor deſcendentibus in la
cum] id eſt reputabor apud iudeos q̄ ſimilis ſim
alijs pereuntibus peccatorib⁹ qui moriendo deſcen
dunt in lacū inferni. Et hec expoſitio clarius habe
tur in hebreica lr̄a que ſic habet. Ne forte te tacente
comparer deſcēdentibus in lacum. Exaudi dñe
vocē deprecatiōis mee dum oro ad te]ſcꝫ
pro ſalute mūdi [dū extollo manus meas]ſcꝫ
in cruce expandeñ. [ad templum ſctm̄ tuū]ſcꝫ
edificandū ex viuis lapidib⁹, h̄ ē ex fidelib⁹ ꝑ meam
paſſiōem vl' ad tēplū ſctm̄ tuum. h̄ ē ad celū vbi ē tē
plum gl'ie dei. Ne ſil' tradas me cū pctōrib⁹]
.i. ne tradas me in morteꝫ eo mō q̄ pctōres dignos
morte. q.d. q̄ꝛ ego nō ſū dign⁹ morte pro eo q̄ pctm̄
nō feci nec ꝯtraxi a p̄mis parētib⁹ ꝑ pctm̄ originale
Uñ et ſubdit̄. [et cū oꝑantibus iniq̄tateꝫ ne
ꝑdas me] .i. ne ꝑmittas perdi per iudeos tanquā
vnum ex illis qui occidūtur ꝓpter iniquitates ſuas

Hec iõ dicit:q̄ iudei ſic reputabãt q̄ chr̄m trade-
rent in morte̅ atq̄ꝫ ꝑderent de mundo tanq̄ꝫ vnũ ex
pctõribꝫ ⁊ iniq̄s. Jdeo inter latrones crucifigi vo-
luerũt eũ vt tanq̄ꝫ vnus ex illis extimaret̄ ab oĩbus
Sed poſſet q̄s q̄rere. Quales hoĩes tradũtur cum
pctõribꝫ ⁊ opantibꝫ iniq̄tate̅ ac ꝑdunt̄. Huic q̄ſtiõi
tacite rñdendo ſubdit. **Qui loquũtur pace̅ cuꝫ
primo ſuo: mala aũt in cordibꝫ eorũꝫ** .q.d.
hmõi iniq̄ ꝑdunt̄ in morte eternalr̄ in ſocietate ꝑdi-
toꝝ:⁊ iõ ꝯn̄s eſt q̄ iudei q̄ ſic faciunt mecũ q̄ ſum
primus coꝝ ꝑdãtur eterna ꝑditiõe. Nã iudei pace̅
loquebãtur chr̄o d. Mgr̄ ſcimꝰ q̄ verax es ⁊ viam
dei in veritate doces. et tñ ꝑ hec v̄ba cogitabãt oc-
cidere. Et hmõi plurima in euangelio legimus ⁊c.
Propterea ꝓphetat illoꝝ punitione̅ dicens. **Da il-
lis** id eſt dabis.ſ.retribue̅do in iudicio per penas
ſm opera eorum ſcꝫ mala et demeritoria **et
ſm nequiciã adinuentionũ** Alia littera ha-
bet **ſtudioꝝ ipſoꝝ** .i.ſm nequiciciã ſtudioſe
inuentã. **Scd̄m opa manuum eoꝝ tribue il-
lis** .ſ.tormenta:reperit idem ad maiorem aſſerti-
onem ⁊ expreſſione̅ **redde retributione̅ eoruꝫ
ipſis** Sed hic queſtio occurrit:quõ chr̄s dñs pe-
tat in hoc pſalmo hmõi vindicte retributione̅ ꝯtra
inimicos cum ipſe pro inimicis orauit ⁊ orari pre-
cepit omnibus fidelibus ac eos diligere Matt.v.
⁊ pluribus paſſibꝫ euangelij. Rñdet̄ ſm Lyram et
cõiter doctores q̄ hec verba ⁊ ꝯſimilia in ſcriptu-
ra licꝫ videant̄ dicta imꝑcatorie:tamen dicuntur ⁊
accipiunt̄ denunciatiue:ſicut mos eſt in prophetis
Vel etiã optatiue non quide̅ zelo vindicte ſed iuſti-
cie diuine. Hec Lyra in expoſitiõe morali:⁊ ſic ptꝫ.
Qm̄ non intellexerunt opa dñi .i.miracu-
la a deo facta que teſtimoniũ ꝑhibebant de diuini-
tate chriſti:ſed iudei ipſi talia principi demonioꝝ
attribuerunt **⁊ in opa manuũ eius** .i.dei iu-
dicio iuſte operãtis vindictas in eis **deſtrues il-
los** .ſ.irreparabiliter per Romanos **⁊ non edi-
ficabis eos** ſcꝫ prout ſolebas olim de captiuita-
te reducendo eos. Et quoniã chriſtus ſciuit imple̅-
da hec que petebat. Jdeoq̄ꝫ vt ⁊ nos diſcamus gra-
tias agere dum ſentimus exaudiri in orõne. Gra-
tias agit d. **Benedictus dñs qm̄ exaudiuit
voce̅ deꝑcationis mee. Dñs adiutor me-
us** .ſ.in ope rede̅ptionis **⁊ ꝓtector meus** .ſcꝫ
in morte **⁊ in ipſo ſperauit cor meum** ſcꝫ q̄
reſuſcitabit me tertia die **⁊ adiutus ſum** .ſ.ad
conterendum poteſtate̅ diaboli ⁊ liberandum ſan-
ctos patres de limbo. **Et refloruit caro mea**
ſcꝫ que prius florebat per miracula ⁊ virtutũ ſctã-
rum opa:vicꝫ caſtitatis: humilitatis:⁊ ſic de alijs.
Jam iterato refloruit per glorioſam reſurrectioneꝫ
coruſcãs miraculis innumeris **⁊ ex voluntate
mea** .i.ſpõte ex deuota voluntate **cõfitebor il-
li** .ſ.deo p̄n̄i cõfeſſione laudis. Et ꝯfitebor inq̄t taꝫ
per me q̄ꝫ per fideles in me crede̅tes. Et q̄liter vl̄ q̄d
cõfiteat̄:ſubdit dice̅s. **Dñs fortitudo plebis
ſue** .i.populi fidelis chr̄iani:quia dñs dat ei forti-
tudine̅ ad vincendũ vicia ⁊ te̅tamenta diaboli:⁊ ad
ꝯſtanter tolerandũ ꝑſecutiões ꝓ chr̄o **et ꝓtector
ſaluationũ chriſti ſui eſt** hoc ē ꝓtector eſt oim̄
quos ego chr̄s ſaluaui ꝑ meã paſſione̅. Vñ ⁊ ꝓ hoc
cõuertit oratõem chr̄s ad patre̅ d. **Saluũ fac** ſcꝫ
in ꝑiculis ꝑſecutionũ ⁊ tentationũ ꝑſeruãdo ne ca-
dant **populũ tuũ** ſcꝫ chr̄ianũ **dñe: et bñdic
hereditati tue** hoc eſt ꝓꝑl̄o ip̄i chr̄iano queꝫ ad
hereditate̅ celeſte̅ adq̄ſiui ſanguine meo. bñdic mit-
tendo ſpũſanctũ eidem: vt ꝑ euꝫ habeat bñdictiõeꝫ
gratie ⁊ tande̅ glorie **et rege eos** ſcꝫ ne deuie̅t a
fide ⁊ charitate:ſed recte ambulent in via ſalutis in
ꝑſenti **et extolle illos** exaltando ad celeſte̅ glo-
riam **vſq̄ꝫ in eternum** Amen.

Pſalmus. xxviij.

**Afferte domino fi-
lij** ⁊c. In hoc pſalmo Dauid monet fide-
les offerre deo ſeip̄os in hoſtiam viuam
per ſpũmſanctũ in ſancta eccl̄ia Vñ ꝑ iſtas hoſtias
veteris teſtamenti q̄ in hoc pſal. ſcribunt̄ q̄ vicꝫ tũc
materialit̄ deo offerebant̄:figurant̄ hoſtie ſpiritua-
les quas debent fideles in chriſto per baptiſmũ re-
nati offerre. Dicit ḡ pſalmiſta ſic **Afferte domi-
no** .ſ.voſmetip̄os in hoſtiã viuã ꝑ ſpũſſancti gra-
tiam o **filij dei** ſcꝫ adoptiui ꝑ fidem ⁊ baptiſmũ
in chr̄o renati **afferte dño filios arietũ** hoc
pſalmiſta dicit:q̄ in veteri teſtamento erat iuge ſa-
crificium quo q̄tidie offerebant̄ duo agni ĩmacula-
ti: vnus mane: alius veſꝑe. qui agni dicunt̄ filij ari-
etum:q̄a ab eis ꝓcreant̄. Et myſtice in hoc dicto de-
ſignat̄ q̄ fideles chriſti offerãt ſeip̄os deo. Primo
in hoc q̄ ſint filij.i.imitatores arietum:hoc eſt apo-
ſtoloꝝ. Nam arietes ſunt duces greguꝫ ouiũ: ideo
ſignificant apoſtolos duces chriſtianoꝝ ſm Aug.
Qui duobus cornibꝫ.id eſt autoritatibꝫ veteris et
noui teſtamenti ꝑualuerũt:quaſi dura fronte diru-
entes idola ⁊ errores totiꝰ mundi. et ſic fideles chri-
ſti eorum filij quos vicꝫ genuerunt in fide: v̄bo ve-
ritatis predicate in euangelio: debent ſe offerre deo
per imitationem conſtantis fidei ſeruande in perſe-
cutionibus vſq̄ꝫ ad mortem: ſicut fecerunt marty-
res tanq̄ꝫ boni filij apoſtolorum. Secundo quo-
q̄ꝫ: quia iſti filij arietum in ſenſu litterali erant a-
gni immaculati. ideo figuratur q̄ fideles ſe debent
deo offerre in innocentia baptiſmali ex virtute agni
immaculati id eſt chriſti adquiſita. Hoc ſacrificiũ
debet eſſe iuge:quia nunq̄ꝫ debet ĩtermitti per pec-
catum mortale rumpendo. Jtem duo agni in eo of-
feruntur: quia corpus et anima. mane et veſpere
hoc ſacrificium offertur: quia in principio ortus
lucis fidei promittitur in baptiſmo: et tandem in
veſpere mortis profeſſio ipſa conſummatur ⁊c.

[Afferte dño gl'iam ⁊ honorē] ꝑ gl'iaꝫ q̄ dicit̃ quaſi q̄dā claria c murata in g:norat̃ laus publica in eccleſia deo offerēda. Honor aūt eſt exhibitio reuerentie: vt patent hec. iij. Eth. Et ideo ſignificat reuerentiā cultꝰ diuini ad q̄ nosipſos debemꝰ offerre deo: publice pſallendo: cantādo. atqꝫ p̄dicando ⁊c. et euchariſtiā reuerēdo: ac in ſecreto pctā cōfitendo ad honorē dei. ⁊ deū orando: ⁊ ſic de alijs [Afferte dño gloriam nomi eius] vicꝫ oīa veſtra bona opa ad eius gl'iam dirigēdo. ſm ꝙ dr apl's. j. Cor. x. Oīa in gl'iam dei facite. [Adorate dñm in atrio ſancto eius] .i. in eccleſia militāte ꝑ quā ſic ꝑ atrium intrat̃ in templū celeſte ipſiꝰ dei. Lꝫ q̄ppe deus vbiqꝫ ſit adorandus: tñ deuotiꝰ in ſancta eccleſia conſecrata ad cultū dei ⁊ in vnione fidelium militant' eccl'ie. Huic aūt atrio eccl'ie p̄mittit q̄ter dicendo: Afferte. q: iſta ſacrificia ſpūalia premiſſa debēt offerre oēs fideles eccl'ie in q̄ttuor plag' mūdi cōſtitute vt veraciꝰ adorent dñm in atrio ſancto eius. i. in vnitate eccleſie. Ut aūt fideles magis moueant̃ ad vnionē eccleſie diligendū: ponit ꝯſeq̄nter plurima beneficia a deo collata ipſi eccl'ie d. [Vox dñi ſuꝑ aquas] .ſ. iordanis qñ chr̄s eſt baptizatus [Deus maieſtatis intonuit] .ſ. q̄ndo dixit Hic eſt filiꝰ meus dilectꝰ ⁊c. vt patet Mat. iij. quo deſignauit ꝙ fideles ꝑ baptiſmū fiūt mēbra chriſti et fr̄es: ac adoptiui filij dei dilecti: ideo debēt vnionē fidei ⁊ charitat' tenere [Dñs ſuꝑ aquas multas] hoc dr: q: dñs dedit tūc oīb aq̄s v̄tutē regeneratiuā in chriſto ad inuocationem ſctē trinitatis. [Vox dñi in virtute] Hic ponit aliud bñficiuꝫ collatū eccl'ie qñ vox dñi. i. p̄dicatiōis eius ꝑ apl'os in q̄b chr̄s loq̄bat̃: ꝯfirmādo ſermonē ꝑ v̄tutes miraculoꝝ diuinoꝝ: vt patet Mar. vl. Et de hoc dicit: vox dñi in v̄tute. ſ. miracl'oꝝ. et ideo ſibi eſt obediendū in vniōe fidei eccl'ie [Vox dñi in magnificētia] .i. magna faciēs. q: ꝑ p̄dicatiōem paucoꝝ diſcipuloꝝ ⁊ ſimpliciū ac paupeꝝ: totū mōm conuertit: ⁊ ī vnā eccl'iam ꝯgregauit. g̃r̄c. [Vox dñi cōfringētis cedros] hoc eſt: p̄dicatio chr̄i ꝑ diſcipulos in mōo cōfringet altos ⁊ ſublimes p̄ncipatꝰ regū terrenoꝝ: conterens idolatriā in eis ⁊ humilians tanq̄ꝫ ꝯfractos ꝑ pniam iugo chr̄i. [Et cōfringet dñs cedros libani] Iſti cedri libani ſūt ceteris altiores: ⁊ ideo ſignificant̃ ꝑ hoc altiſſimi potentes: vt ſunt imꝑatores romanoꝝ q̄ dñabant̃ ceteris: q̄s cōfregit p̄dicto modo. vt patet de Cōſtantino ⁊ alijs imꝑatorib qui facti ſunt catholici boni. [Et cōminuet eos tanq̄ꝫ vitulum libani] id eſt paſcente in libano: q̄ eſt pinguis ⁊ aptꝰ ad mactandū. iō ſignificat martyriū eoꝝ. q. d. adeo illos p̄ncipes magnos humiliauit vox p̄dicatōis chriſti facte ꝑ diſcipulos ꝙ p̄ charitat' pinguedine offerēt ſe martyrij ſacrificio ꝓ chr̄o: vt patet de Philippo imꝑatore ⁊ filio eiꝰ. de quib habet̃ in legēda ſancti Laurentij. de Abdon ⁊ Sennen ſubregulis. et de multis hmōi. ſicuti etiā legit̃ de rege britānie Ethereo ſponſo ſancte Urſule ⁊c. Item Carolꝰ magnus rex Francoꝝ imꝑator romanoꝝ: ⁊ hmōi plurimi ꝓ chriſto obtulerūt ſe in bellis ꝑiculis mortis ⁊c. [Et dilectus q̄ēadmodū filius vnicornium] Lꝫ alij hoc dictū accipiant ſub alio ſenſu: meliꝰ tñ ꝯſonat accipiendo ſm ſenſum trāſlatōis Hieronymi iuxta hebreū: quē ſequit̃ Lyra in expoſitiōe morali: ſic vicꝫ ꝙ dilectꝰ hoc eſt chr̄s a deo patre p̄dilectus qui eſt filius q̄ēadmodū vnicorniū. i. dei patris: qui in plurali dr vnicorniū: quia multe prātis. et ſic ipſe q̄ſi vnicornis ſecurus: fortis: ⁊ impauidꝰ: ſupple faciet humiliationē principum predictam. [Vox dñi intercidētis flāmā ignis] hoc dicit: quia vox p̄dicatiōis reſecat flammā ardoris cupiditatis mūdane ⁊ carnalis ꝯcupiſcentie in fidelib. Itē Baſilius hoc exponit de iudicij finalis tpe qñ ad vocē chr̄i intercidet̃ flāma ignis ꝯflagratōis et quicq̄d erit feculentū ⁊ penale deſcendet cum reprobis in infernum ad punitionem illorum. q̄cq̄d aūt delectabile: remanebit in elementis ad cōſolationem electorum. Item ſm Ly. in expoſitione morali: Vox dñi intercidentis flammā ignis dicit̃: q̄a multi martyres illeſi ſteterunt in medio ignis iuſſu chriſti. Et q̄m multi gentiles fuerunt ex hoc moti ad credendū in chriſtum: ideo ſubdit̃ [Vox dñi concutientis deſertum] .i. gentilitatē que non fuerat culta doctrina legis ⁊ ꝓphetarū: ideo deſertum vocat̃ [Et cōmouebit dñs deſertum cades] quod interp̄tat̃ ſanctum legis: iōo ſignificat iudeos vl' ſynagogā qui erant deſerti a ſancto leg': quia ſpūalem intellectum legis non habebant: nec veritatem de chr̄o p̄dicatam in ꝓphet' intelligebāt: hos vox p̄dicatōis chr̄i ꝑ ſe ⁊ ꝑ diſcipulos cōmouit et ꝯcuſſit ad fidem cōuertēdo. [Vox dñi p̄parātis ceruos] qui ſunt aīalia velociſſimi curſus: cornua habentia: ideo ſignificat p̄dicatores ⁊ martyres q̄s deus ꝑ ſpm̄ inſtruēdo p̄parauit vt eſſent apti ⁊ ꝓmpti velociter currere ꝑ mūdū ad p̄dicandū: ⁊ hereſes quaſi cornib ventilandū: que cornua ſunt ſcripture duoꝝ teſtamentoꝝ veter' ⁊ noue legis: quoꝝ obſcura myſteria fuerunt declarata per eoſdem: idcirco ſubdit [Et reuelabit cōdenſa] hoc ē obſcuras ſcp̄turas ⁊ velatas figur' ⁊ enigmatib. Et quia ex hoc cōſurgit laus dei in eccl'ia: ideo addit [Et in templo eius oēs dicent gloriā] ſcꝫ deo. quia ipſi omnes conuerſi ad fidem eccleſie: ꝑſoluent laudes deo in eccleſia de ſuis beneficijs. [Dñs diluuium inhabitare facit] ſm Hilarium: hoc eſt dñs in baptiſmo inhabitat in quo fūdauit eccl'iam. Unde alia trāſlatio habet: dñs diluuium inhabitat. vel ſeq̄ndo noſtrā trāſlatiōem: inhabitare facit fideles in eccl'ia ꝑ baptiſmi diluuiuꝫ quo diluunt̃ pctā. [Et ſedebit dñs] ſupple in diluuio. hoc eſt baptiſmo eccleſie vt in templo ꝑ gratiam qui eſt [rex in eternum] .i. regnans ꝑ gloriam eternam in celeſtibus. [Dñs virtutem populo ſuo] .ſ. chr̄iano [dabit] .ſ. vt poſſint vincere

re viciox tentamenta:⁊ dimicare ꝯtra mũdi huius
ꝓcellas ⁊ turbines [dñs bñdicet pplꝰo ſuo ĩ pa
ce] q: in pñti pſtabit pacẽ internã. iuxta qḋ dixit
chriſtus Joã.xiiij. Pacẽ relinquo vobis: pacẽ meã
do vobis: non quõ mũs dat ego do vobis. Et hoc
in pñti eſt ſummũ bonũ. Quia Priſcianꝰ in miori
volumie dr̃. Si q̃raṫ: quid eſt ſummũ bonũ in vi/
ta: bene rñdeṫ: pax. Item dñs bñdicet etiam popu
lo ſuo in pace in futuro iudicio dĩ. Venite benedicti
patris mei Et hec bñdictio erit ad ꝑcipiendũ regnũ
eternũ in ꝑpetua pace btitudinis celeſtꝫ ⁊c̃. ¶ Sed
qm̃ pſalmus iſte eſt valde obſcurus in littera: ideo
poſſet quis q̃rere Quid p̃tendunt lr̃aliter predicta
verba obſcura: ⁊ vnde ſint tracta ex ſcripturꝫ. Pro/
pterea notandũ ſm Lyrã ꝙ Dauid in hoc pſalmo
p̃cipue duo intendebat litteraliter. Et ideo in duas
ꝑtes diuidiṫ. In p̊ma parte inuitat ad offerendum
deo deuote oblationes ⁊ laudes in tabernaculo: q̊d
figurauit ſpũales hoſtias a fidelibꝫ offerendas: vt
patet in expoſitione ſupra poſita. Et ſatis plana eſt
littera illius partis p̊me huius pſalmi. In ſecũda
parte que incipit ibi: Vox dñi ſuper aquas ⁊c̃. inui
tat ad ſeruiendũ ⁊ ꝓmpte obediendũ deo ꝓpter mi
rabilia virtutis diuine cui nullꝰ poteſt reſiſtere. Et
hoc declarat ꝑ plura exẽpla figuralia: Primũ exẽ/
plũ ponit de tranſitu maris rubri quod diuĩo iuſ/
ſu fuit diuiſum ⁊c̃. Et de hoc dicit: Vox dñi ſuper
aquas ⁊c̃. Huic aũt miraculo correſpõdet figura/
liter ⁊ myſtice ſacramentũ baptiſmi. de quo .j. Cor.
x. Omnes in moyſe baptizati ſunt in nube ⁊ in ma
ri. et de hoc in figura dr̃. Deus maieſtatis intonuit
ſuper aquas multas. ſ. maris. q̊a de nube tonitrua
et fulgura ſubuertentia rotas curruũ egyptiorum
ꝓceſſerunt: et aque maris illos ſũmerſerũt in figu/
ra baptiſmi in quo demones quo ad poteſtatem in
illo homine baptizato ſubmerguntṫ ⁊c̃. ¶ Secundũ
exemplũ ponit de datione legis dĩ. Vox dñi in vir/
tute: quod accipiṫ Exo. xix. qñ terribili ſono clango/
ris ſuper montẽ ſina dñs dedit p̃cepta in magnifi/
centia regia. Et tũc confregit cedros. i. maiores po/
puli: et cedros libani: hoc eſt capita tribuum iſrael.
et cõminuit ſicut vitulũ qui fragore terreṫ ⁊ tremit.
et ſic fuit de iſtis adeo ꝙ confracti ꝑ terrorẽ ⁊ pauo
re cõcuſſi ꝓcul ſtantes dixerunt ad Moyſi: Nõ loqua
tur nobis dñs ⁊c̃. Et tunc Moyſes nõ fuit ꝑterri/
tus. vnde dixit ad populũ. Nolite timere ⁊c̃. Et ac/
ceſſit ad caliginẽ in q̃ erat dñs. Ideo dr̃ hic: Et dile/
ctus. ſ. Moyſes ſicut filiꝰ vnicornium ſecurꝰ ⁊c̃. Et
huic exẽplo correſpondet in figura publicatio euã/
gelij: de cuiꝰ myſterio hec ṽba ſunt ſupra expoſita in
hoc pſalmo. Tertiũ exemplũ ponit de vindicta fa/
cta a deo ꝯtra Chore ⁊ cõplices eius d. Vox dñi in/
tercidentis flam. ⁊c̃. q̊d accipiṫ ex Nũe. xvj. vbi aliq̃
dicunṫ fuiſſe combuſti igne a deo miſſo. et tũc Aa/
ron obtulit deo tymiama. ⁊ ſic incidit flãmã ignis
quia iuſſu dei ceſſauit incendiũ. Sequiṫ. Vox dñi
concutientis deſertũ ⁊ cõmouebit ⁊c̃. quia tunc fuit
terremotꝰ ⁊ terra aꝑuit os ac deglutiuit Chore Da/
than ⁊c̃. Et hoc accidit ĩ deſerto cades. Per hec aũt
figurabaṫ liberatio eccl'ie a ꝑſecutoribꝫ: quox mul
tos. ſ. impenitẽtes deus incẽdio ignis tradet ĩ iudi/
cio. Mltos etiã terremotus oppreſſit ⁊ ruina tem/
plox idolox a deo facta: vt patet in legendis: ⁊ mul
tos cõmouit deus ad pñiam ꝯuertendo ad fidem.
vt patuit in expoſitiõe pſalmi. ¶ Quartũ exemplũ
ponit cum dr̃: Vox dñi p̃parantis ceruos ⁊c̃. Hoc
ſumptũ eſt ex hoc ꝙ Geñ. xlix. Jacob dixit benedi/
cendo Neptalim: cerũ emiſſus dans eloquia pul/
critudinis. Qḋ exponiṫ a doctoribus: eoꝙ in ſorte
Neptalim erat terra p̊mitiua ante alias ſortes ꝓfe/
rens fructus ſuos: ſicut cerũ velocius currit inter
alia anĩalia cõia. Et quia illa velocitas fructus fie/
bat virtute diuina oĩa ꝓducente: Ideo dr̃: Vox dñi
p̃parantis ceruos. Et q: de illis fructibꝫ nouis gra
nox fiebat oblatio in ſolẽnitate paſcali: ideo ſequiṫ:
Et reuelabit cõdẽſa. quia tũc vulgari pplꝰo aꝑieban
tur clauſa. vcꝫ atriũ ſacerdotũ ⁊ tẽplũ ad ſolẽniꝰ ce
lebrandũ diuina: ad q̃ loca nõ habebat vulgꝰ al'as
libex acceſſum. Addit. Et in tẽplo eius oẽs dicent
gl'iam: eoꝙ tunc diuine laudes fortiꝰ cantabanṫ ꝑ
leuitas ⁊ ſacerdotes. Hec autẽ erant figure eccleſie
p̊mitiue: q: tũc terra eccl'ie ꝓtulit ml'tos fideles ve
lociter: hoc eſt ꝓmpte currentes ad martyriũ tanq̃
cerui velociſſimi: in fide p̃dicanda ꝑ diuerſas ꝑtes
mũdi: vt ſic ſe ſacrificarẽt deo tanq̃ nouos fructus:
et reuelabant tunc condenſa ſcp̊turax ac laudabãt
deũ: vt patuit in expoſitione. ¶ Quintũ exemplum
ponit de diluuio. Et hoc accipiṫ ex Geñ. vij. vbi dr̃:
ꝙ deus induxit diluuiũ ſuꝑ terrã totã ad puniẽdũ
hoĩm maliciã. Vñ dicit Ps̃. Dñs diluuiũ. i. terrã
diſſipatã ꝑ diluuiũ inhabitare facit. ſ. multitudo
homĩes ⁊ aĩalia q̃ reſeruauit in arca. Et ꝑ hoc figu/
rabaṫ ꝙ ꝑ diluuium baptiſmi q̊ diluunṫ ſordes ho
minũ totiꝰ mũdi multiplicãdi eſſent fideles ⁊ conſer
uandi. ſicut Noe cum filijs ſuis ſeruatꝰ eſt in arca a
ſũmerſione: ita iſti in eccl'ia ſaluarenṫ a ꝑditiõe da/
mnatiõis eterne ⁊ penax infernaliũ ſũmerſiõe. Ce/
tera patent in expoſitione myſtica p̃ſcp̊ta. Sed q̃re
pſalmꝰ iſte caniṫ in epiphania: Rñdeṫ: quia tũc affe
rebãt magi dño ieſu munera in oblatiõem. et quia
tunc recoliṫ ſpẽal'r baptiſmꝰ chr̃i. Et vt dictũ eſt de
vtroq̃ agit pſalmꝰ iſte ⁊c̃.

Pſalmus. xxix.

Exaltabo te domi/ne ⁊c̃. In hoc pſal. Dauid monet in ꝑſona
⁊ exẽplo ſui gr̃as deo agere ꝓ remiſſione
pctõx ⁊ ſaluatiõe facta ꝑ paſſionem chr̃i ac reſurre
ctionẽ. Dicit g̊ in ꝑſona hoĩs fidelis Exaltabo te
dñe] . ſ. laudando [qm̃ ſuſcepiſti me] . ſ. in gra
tiã adoptiõis filiox poſt tãta flagitia ꝑpetrata a me
[nec delectaſti] . i. ñ ꝑmiſiſti d'lectari [inimicos

meos ſuper me id eſt demones qui letātur de pdicione hoīm. Dñe deus meus clamaui ad te .ſ.in orone penitēciali. ꝛ ſanaſti me .ſ.a vulneribꝫ pctōꝝ meoꝝ. Dñe eduxiſti ab inferno aīaȝ meā .i.ab obligatiōe ad gehennā quā incurrerat p pctm̄. ſaluaſti me a deſcendentibꝰ in lacū .i.a numero reproboꝝ in infernū deſcendentiuȝ: ne dānarer cū eis ſicut demeruerā. Pſallite dño ſcti eiꝰ ꝛ cōfitemini .ſ.cōfeſſione laudis ac gratiaruȝ actiōis memorie ſctitatis eius .i. opa eiꝰ ſctā memorādo .q.d.nō ſolū ego ſȝ etiā oēs ſcti eiꝰ.i.ſctificati p chrm̄ debetis pſallere deo ꝛ cōfiteri vꝫ: p hꝫ liberemini a pctis ſicut ꝛ ego ſum liberatus ꝛ ab inferno ſaluatꝰ. Hoc ſcti in eccl'ia faciunt in pſalmis decantādis deū laudādo. Et etiā idiote dicēdo. Gloria patri ꝛ filio ꝛ ſpūiſctō: ſicut erat ꝛc̄. qꝺ angeli in celo pſallūt. vt in paſſiōe ſctē Eugenie legitur. ad qꝺ Honorius ſup Pſal.xxviij. refert ꝙ dum quidā fidelis idiota quotidie frequētaret dicendo. Gloria patri ꝛc̄. Etiā eo defuncto cuȝ cuidā apparuiſſet. Iſqꝫ eum reqreret quō ſe haberet.ſ.de culpaꝝ remiſſiōe q̄s idiota in pſalmis cōmiſerat? Rndit ꝙ dñs eum in loco paſcue eterne collocauit. vicȝ.qꝛ Gloria patri frequētauit. ꝛ ſic patet virtus huiꝰ ꝟ.in fine pſalmoꝝ eē ꝑualidꝰ ad remiſſionem pctōꝝ ꝛc̄. Sequit̄. Qm̄ ira in indignatione eiꝰ eſt hoc eſt in vindicādo pctā impenitentium ꝛ non confitentiū dño. ꝛ vita .ſ.gratie in preſenti ꝛ tandē glīe. in volūtate eiꝰ Quia nō vult mortē peccatoris ſed vt conuertatur ad penitētiam ꝛ viuat Ezech.xviij. Ad veſperuȝ .ſ.occaſus in pctm̄ qꝺ tenebras inducit demorabit̄ fletꝰ .ſ. penitentie pſeuerātis in ꝓpoſito cauēdi in futuro. ideo dicit demorabit̄. Et per huiuſmodi penitētiaȝ cuȝ ꝓpoſito tali impetratur lux grē. Ideo ſubditur ꝛ ad matutinū leticia Hoc eſt. orit̄ lux grē in tali homine que ē leticie cauſa. Sic exponit Lyra in expoſitiōe morali. Ego aūt dixi ſcȝ in corde ꝓponendo firmiter in abundantia mea id eſt in abundanti gratia vere penitentie nō mouebor in eternū .i.tota vita nolo peccare amplꝰ. Ideoqꝫ tu Dñe in volūtate tua hoc eſt non ex mea iuſticia vel virtute factū eſt ſed ex tue bonitatis volūtate ꝙ preſtitiſti decori meo virtutē id eſt puritati mei decoris quā adquiſiui per penitentiam veram preſtitiſti virtutem ſtabiliendi me in bono iſto propoſito: ne cadam de cetero. Q autem iſta virtus ſtabiliendi in bono non fuit ex me ſed ex te patet ex hꝫ: quia cum prius. Auertiſti faciem tuā a me ſcȝ ad horam relinquēdo mee fragilitati ꝛ factꝰ ſum conturbatus ſcȝ tentationibus ꝛ tribulationibꝫ tanqꝫ in pctā delectus. Ad te dñe clamabo ꝛ ad deū meū depcabor .ſ.vt remittas mihi pctā pterita. Nam. Que vtilitas in ſanguine meo duȝ deſcēdo in corruptionē p ſanguinē intelligit̄ vita hoīs q̄ eſt in ſanguine. Vt patet Leuit.xvij. Nam ꝛ Phus ait. ꝙ ſanguis eſt ſedes anime: ꝛ ſic ſenſus eſt. Que vtilitas eſt in vita mea preſenti dum deſcendo in corruptionē corporis per incinerationis putrefactionem et anime per eternā damnationē vbi mors depaſcet eam. q.d. nulla eſt mihi in tali vita vtilitas: qꝛ ſaluator dꝫ de Iuda ꝙ melius illi erat ſi natus non fuiſſet hō ille. ſcȝ ad vitā preſentē. ꝛ de ſimilibꝫ idem iudiciuȝ habetur. nunquid confitebit̄ tibi puluis .ſ.corporis mei incinerati laudādo te. aūt annūciabit veritatem tuā .i.tue ꝓmiſſionis qua ꝓmiſiſti me facere ſimilē angelis dei in celo. q.d.non. ꝛ ideo melius videtur vt remittas mihi culpā ꝛ pducas ad celeſteȝ gloriā vt confitear tibi laudādo in ppetuū. Predicti tres verſus accipiunt̄ etiam in pſona capitis iuſtorū dicta vna cū ſubſequētibꝫ verſibꝫ. Acſi chrs orauerit hoc modo in ſua paſſione ꝓ futura reſuſcitatione ꝛ fideliū ſuoꝝ ſaluatiōe p eius fidē ꝛ virtutem paſſiōis ꝛ reſurrectiōis. Hoc aūt ideo ſcriptura ſic coniūgit .ſ.verba chri patientis cum pmiſſis verbis penitētis hoīs fidelis. vt nouerimꝰ. qꝛ penitentibꝫ nō niſi in virtute paſſionis chri ꝛ mortis ac fide reſurrectionis remittunt̄ pctā. Sic ergo in pſona chri accipiēdo dꝫ Pſalmiſta. Ad te dñe .ſ.deꝰ pater clamabo ego chrs inqꝫtum hō: ꝛ ad deū meū qui meus eſt per vnionē deprecabor in paſſione poſitus ꝛ morte: vt reſuſcites me. Nam que vtilitas in ſanguine meo effuſo in cruce dum deſcendo in corruptionem. ſcȝ. manendo in morte cum putrefactis ꝛ non reſurrexero eo ꝙ ſic fides de chri deitate ꝛ incarnatione periclitaretur in mundo. vt dicit glo. Nunqd cōfitebit̄ tibi p fidei chri verā cōfeſſionem: puluis vicȝ mei corporis mortui ſi incinerari deberet: aut annunciabit veritatem tuā qua ꝓmiſi credentibꝫ regna celoꝝ quaſi di.non. quia ſi ego in terre puluere mancreȝ: quomodo credibile eſſet ꝙ membra mea.i.fideles in celum ire poſſent quoruȝ caput non eſſet in celo ꝛc̄. audiuit dñs ſcȝ me talia deprecantem tanqꝫ iuſtiſſima peterem ꝛ miſertus eſt mei ſcȝ exaudiendo dominus factus eſt adiutor meus ſcȝ contra diabolum ad conterendum eius poteſtatē per paſſionē videlicet chriſti. ꝑ conſequens factus eſt adiutor penitenti etiam homini fideli ad vincendū diabolum ꝛ viciorum tentationes conuertiſti planctum meum in gaudiuȝ mihi hoc dicit in perſona penitentis: quia penitētia ipſi vere penitenti conuertitur in gaudium gratie in preſenti ꝛ glorie in futuro. Item hoc idem dicit etiam in perſona chriſti: quia planctus paſſionis eius conuerſus eſt in gaudium reſurrectionis ꝛ redemptionis humani generis: ſubdit cōcidiſti ſaccum meum ſcȝ per clauos et lanceam in cruce carnem chriſti lacerando: per vulnerum conciſionē que caro chriſti dicitur ſaccus: quia velando in ſe deitatem chri habebat. Deniqꝫ hoc in perſona penitentis accipiendo ſenſus eſt: concidiſti ſaccum meum. id eſt veſtem lugubrem penitentie deponēdo vel carnē mortalem dolore penitentie caſtigādo

Jtem ſequit̃ [et circũdediſti me leticia] me
ſcʒ chr̄m leticia gl'ioſe reſurrectõis circũdediſti. Et
ipm etiã penitẽtẽ leticia ꝯſolatiõis diuine: de pctõꝝ
remiſſiõe vndiqꝫ circũdediſti in aĩa. Vt cantet
tibi gloria mea: et non cõpũgar] vox chr̄i eſt
vt cantet tibi .ſ. deo pr̄i gl'ia r̃ſurrectõis: mee .ſ. gra
tias agẽdo: et nõ cõpũgar. i. nõ vulnerabor q2 ipaſ-
ſibilis ero. Dñe deus meus ĩ eternũ cõfite-
bor tibi] laudando in imortalitate reſurrectõis ꝛ
gl'ie. Jtẽ penitent̃ vox eſt vt cantet tibi gl'ia mee iu-
ſtificatiõis: ꝛ nõ cõpũgar remorſu ꝯſcie. Dñe de⁹ in
eternũ cõfitebor tibi: laudãdo in celeſti patria.

Pſalmus. xxx.

In te domie ſpera

ui ꝛc̃. Jn hoc pſalmo Dauid orãs gratias
agit de euaſiõe p̄teritoꝝ ꝑiculoꝝ: et exorat
de euaſione futuroꝝ. Et loquit̃ in ꝑſona chriſti qui
in cruce orauit ꝛ clamauit iſta verba pſalmi Jn ma
nus tuas cõmẽdo ſpiritũ meũ ꝛc̃. Jtaqꝫ iſte pſalm⁹
p̄ncipal'r exponit̃ d̃ chriſto: ſic tñ ꝙ chr̄s loquit̃ qñ-
qꝫ de ſe ſm̃ aſſumptã naturã. qñqꝫ de mẽbris ſuis.
id eſt fidelib⁹. Vñ glo. in hoc loco dicit. Qui digna
tus eſt ꝓ nobis hõ fieri non dedignat̃ nos trãſfigu
rare in ſe. Et iſte pſalmus ſecat̃ in duas ꝑtes p̄cipu
as. Prima eius pars eſt oratio chr̄i in ꝑſona ſui et
fidelium ſuoꝝ: ac gratiarũactio ꝓ redemptõe hũa-
ni generis. Et hec p̄ma pars in eccl'ia canit̃ ad Cõ-
pletorium. Jdeo ſm̃ Honoriũ: vt vicꝫ ſpũs fidelis
populi cõmendet̃ deo in noctib⁹ ad cuſtodiẽduꝫ in
dormiendo. Sicut ꝛ chr̄s in cruce ꝑ morte dormi-
ens cõmendauit aĩam in manus patris. cuius oĩs
actio eſt noſtra inſtructio. vt dicit Grego. De ſecun
da aũt ꝑte huius pſalmi patebit ĩ ꝓceſſu. Vñ Pſ.
in p̄ma ꝑte dicit in ꝑſona chr̄i hoĩs [In te dñe ſpe
raui] ſicut in protectore forti ꝙ reſuſcitabis me in
gloriam [non confundar in eternũ] lꝫ t̃ꝑalem
ſuſtineam confuſionẽ in paſſione crucis [in iuſti-
cia tua libera me] .ſ. de morte ꝛ iudeoꝝ ꝑſecu-
tione per gloriam reſurrectiõis. Et dicit: in iuſticia
tua. ſ. qua decreuiſti ſaluare genus humanuꝫ ꝑ iu-
ſtam ꝛ debitã ſatiſfactionẽ in paſſione mea ꝓ pecca
tis hoĩm. Jn hac iuſticia libera me ne fides mea ꝑ-
eat: ſed toti mõo manifeſtet̃ iuſta redemptio hoĩm
ꝑ meã mortẽ ꝛ reſurrectionẽ. Inclina ad me au
rem tuã] ſcꝫ exaudiendo q̃d peto [accelera] ſcꝫ
reſuſcitationẽ meã [vt eruas me] ſcꝫ de morte ꝛ
de limbo educẽdo. Eſto mihi in deũ ꝓtecto-
rẽ] .ſ. ne deficiã in p̄ſſura paſſionis [et in domũ
refugiȷ̃] .ſ. contra mala iminentia [vt ſaluũ me
facias] ſcꝫ a ꝑſequentib⁹ iudeis q̃ totał'r volũt me
ꝑdere. Qm̃ fortitudo mea et refugiuꝫ me-
um es tu] fortitudo adiuuans in ꝑficiẽdo hũani
generis redemptiõeꝫ: et refugium. quia in te habeo
ſolacium aĩe in paſſione. [et ꝓpter nomen tu-
um] .ſ. magnificandũ in vera fide incarnatiõis et
redẽptiõis [deduces me] in via patientie et mor
tis dirigendo ꝛ in adquirẽdo ſalutẽ hoĩm [et enu
tries me] ſcꝫ pane vite diuine viſionis ꝛ ſapientie
qua chriſti anima plena fuit ab inſtanti cõceptiõis.
Educes me de laqueo] ſcꝫ mort̃ ad vitã [quẽ
abſconderũt mihi] ſcꝫ iudei q̃ occultis inſidȷ̃s
et cõſilȷ̃s machinati ſunt occidere me [qm̃ tu es
ꝓtector meus] .ſ. in paſſione ꝛ in morte. In ma
nus tuas] .i. in ꝑtãtẽ tue protectõis [cõmendo
ſpiritũ meũ] vt ipm ſuſcipias. Hoc chriſtus di
xit in cruce: ꝛ mox ĩclinato capite emiſit ſpm̃: vt pa-
tet in euãgelio. Dicit̃ aũt a q̃buſdam ꝙ chr̄s in cru-
ce incipiẽdo a pſalmo De⁹ deus me⁹ reſpice ĩ me ꝛc̃.
totũ decantauerit vſqꝫ ad hunc locũ: Jn man⁹ tu-
as ꝛc̃. Et ꝙ Matthe⁹ initiũ huius orõnis chriſti: ꝛ
Lucas finem tm̃mõ poſuerint. Vñ̃ ꝛ a fidedigno
doctore audiui ꝙ q̃daꝫ papa cum bulla vera dede-
rit plenam indulgentiã oĩm peccatorũ his quicũqꝫ
totum hoc in magna ſexta feria deuote ꝑorauerint
Tandem oratiõi paſſionis adiungit̃ gratiarũactio
et ꝯgratulatio humane redemptiõis: cum dic̃ [re-
demiſti me dñe de⁹ ꝟitat̃] Hoc em̃ d̃t chr̄s
in ꝑſona corꝑis ſui myſtici ꝑ hmõi paſſionẽ redẽpti
Vnde hec eſt vox eccl'ie dicent̃ chriſto: Redemiſti
nos dñe deus veritat̃. i. tu chriſte q̃ es veritas vel
deus veritatis: quia impleuiſti q̃cquid ꝓmiſiſti de
noſtra redẽptiõe ꝑficiẽda ꝛc̃. ¶ Proinde nota ꝙ p̄-
dicta oĩa verba pñt etiã accipi ſm̃ ꝙ dicunt docto-
res tanq̃ ſint verba fidelis ppl'i vel eccl'ie in cuius
ꝑſona dixit chr̄s ea ad hũc ſenſum: vicꝫ Jn te dñe:
non in caducis: ſperaui: nõ confundar in eternum.
id eſt in futura vita non ibo ad cõfuſionẽ eterne da
mnationis. Jn iuſticia tua. i. paſſionis tue iuſta ſa-
tiſfactione ꝓ pctis: libera me. ſ. a ꝑiculis pctõꝝ et a
morte gehẽne. Jnclina ad me ꝛc̃. accelera. ſ. tuã gra
tiam infundere vt eruas me. ſ. a demonũ ꝑtãte quã
incurri ꝑ pctm̃. Eſto mihi in deũ ꝓtectorem in ꝑicu
lis tẽtationũ: ꝛ in domũ refugȷ̃: ſuſcipiẽdo ad te fu
gientẽ in gratiam ꝯſeruãtẽ in bono: vt ſaluũ me fa
cias. ſ. a futura damnatione Qm̃ fortitudo mea in
ꝑſeuerãdo ꝛ agẽdo oꝑa bona: ꝛ refugiũ meũ in ten
tationib⁹ vicioꝝ: q̃b⁹ ad te orandũ refugio es tu. et
ꝓpter nomen tuũ: non ꝓpter meuꝫ meritũ: deduces
me in via moꝝ: ꝛ enutries me. ſ. ad vitam eternam:
pane ꝟbi dei ꝛ ſacre eucharíſtie. Educes me d̃ laq̃o
ſcꝫ diabolice tentatiõis quẽ abſconderunt mihi de-
mones ſub ſpecie boni palliando: qm̃ tu es ꝓtector
meus. Jn manus tuas cõmendo ſpũm meũ. ſ. nũc
vt defendas: ꝛ in hora mortis vt ſuſcipias illũ. Re
demiſti me deus ꝟitatis. id eſt gratias tibi ago do-
mine Jeſu deus veritat̃: quia redemiſti me ſangui
ne tuo. ¶ Secunda pars huius pſalmi eſt vox ec-
cleſie: et intẽdit vt fideles in tribulationib⁹ cõfidãt
de dei miſcdia ꝛ patientiam teneãt exẽplo chriſti: ac
vana mũdi ſpernãt. Dicit g̃ cõſequenter Odiſti]
ſcꝫ tu de⁹ veritatis [obſeruãtes vanitates] .i.
vana mõi bona ſectãtes: ꝛ ſuꝑſtitiones vanas puta